

OPŠTI USLOVI ZA INDIVIDUALNO OSIGURANJE LICA OD POSLEDICA NESREĆNOG SLUČAJA (NEZGODE)

DA BI BILO
JASNIJE

BITNA
DOKUMENTA

SKREĆEMO
VAM PAŽNJU

POSEBNO
VAŽNO

OSIGURANA
SUMA PREMIJA

Uvodne odredbe

Član 1.

- (1) Ovi Opšti uslovi za individualno osiguranje lica od posledica nesrećnog slučaja (nezgode) (u daljem tekstu: Uslovi) sastavni su deo Ugovora o individualnom osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja (nezgode), koji Ugovarač osiguranja zaključi sa Akcionarskim društvom za osiguranje (u daljem tekstu: Ugovor o osiguranju).
- (2) Ovi Uslovi ne primenjuju se na ugovore o osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja za koje su predviđeni posebni uslovi, odnosno dopunski uslovi, ukoliko u tim uslovima nije predviđeno da važe i ovi Opšti uslovi.
- (3) Pojedini izrazi u ovim Uslovima imaju sledeća značenja:
 - **OSIGURAVAČ** – Akcionarsko društvo koje se Ugovorom o osiguranju obavezuje da će, ako se ostvari osigurani slučaj, isplatiti Korisniku osiguranja ugovorenu osiguranu sumu ili deo osigurane sume, odnosno ako je dodatno ugovoreno i plaćena dodatna premija i naknade za lečenje;
 - **PONUĐAČ** – lice koje želi da zaključi Ugovor o osiguranju i u tu svrhu podnosi pisanu ili usmenu ponudu Osiguravaču;
 - **UGOVARAČ OSIGURANJA** – lice koje zaključuje Ugovor o osiguranju sa Osiguravačem;
 - **OSIGURANIK** – fizičko lice od čije smrti, trajnog potpunog ili delimičnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta), narušenja zdravlja koje zahteva lekar sku pomoć i bolničkog lečenja usled nesrećnog slučaja (nezgode) zavisi isplata osigurane sume, odnosno naknade;
 - **KORISNIK** – lice u čiju se korist zaključuje Ugovor o osiguranju;
 - **PONUĐA** – predlog za zaključenje Ugovora o osiguranju učinjen Osiguravaču;
 - **POLISA** – isprava o zaključenom Ugovoru o osiguranju;
 - **PREMIJA** – iznos koji je Ugovarač osiguranja dužan da plati po zaključenom Ugovoru o osiguranju;
 - **OSIGURANA SUMA** – najveći iznos do kojeg je Osiguravač u obavezi kada nastupi osigurani slučaj;
 - **OSIGURANI SLUČAJ** – događaj na koji se zaključuje ugovor o osiguranju, a koji mora da bude budući, neizvestan i nezavisan od isključive volje Ugovarača i Osiguranika.

Opšte odredbe

Član 2.

- (1) Ugovorom o osiguranju Ugovarač se obavezuje da plaća Osiguravaču premiju osiguranja, a Osiguravač se obavezuje da, ako se desi osigurani slučaj, isplati Osigurniku ili Korisniku osiguranu sumu, deo osigurane sume i, ako je dodatno ugovoreno i plaćena dodatna premija, i ugovorene naknade za lečenje.
- (2) Osigurani slučaj u smislu ovih Uslova predstavlja smrt Osiguranika, potpuni ili trajni gubitak opšte radne sposobnosti Osiguranika, narušenje zdravlja Osiguranika koje zahteva lekarsku pomoć ili bolničko lečenje, a predviđeni ugovorom o osiguranju kroz ugovorena osnovna i dodatna osiguravajuća pokrića i nastali isključivo kao posledica nesrećnog slučaja.
- (3) Ovim Uslovima regulišu se odnosi između Ugovarača osiguranja i Osiguravača po ugovorenom osnovnom osiguravajućem pokriću i to za sledeće osigurane slučajeve:
 1. za slučaj smrti usled nesrećnog slučaja (nezgode);
 2. za slučaj trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) kao posledice nesrećnog slučaja (nezgode) koji može biti potpuni ili delimični.
- (4) Uz ugovoreno osnovno osiguravajuće pokriće može se ugovoriti dodatno pokriće naknade za lečenje koje pokriva sledeće osigurane slučajeve:

1. troškove lečenja u slučaju narušenja zdravlja koje zahteva lekarsku pomoć (u daljem tekstu: Troškovi lečenja);
 2. dnevnu naknadu za slučaj potrebe boravka u ustanovi stacionarnog tipa (u daljem tekstu: Bolnički dan), a najviše do 100 dana u godni.
- (5) Sva obaveštenja i prijave koje su ugovorne strane dužne da učine u smislu odredaba ovih Uslova obavezno se moraju pisanim putem potvrditi ako su učinjene usmeno, telefonom ili na koji drugi način.
 - (6) Danom prijema obaveštenja, odnosno prijave smatra se dan kad je primljeno obaveštenje, odnosno prijava od strane Osiguravača, odnosno datum na delovodnom pečatu Osiguravača stavljenom na primljeno obaveštenje, odnosno prijavu.
 - (7) Ako se obaveštenje, odnosno prijava šalje poštom preporučeno, danom prijema smatra se dan prijema od strane Osiguravača.
 - (8) Sporazumi koji se odnose na sadržinu Ugovora o osiguranju punovažni su samo ako su zaključeni u pisanom obliku.

Zaključenje Ugovora o osiguranju

Član 3.

- (1) Ugovor o osiguranju zaključuje se na osnovu pisane ponude učinjene na posebnom obrascu Osiguravača.
- (2) U pisanoj ponudi moraju biti navedeni tačno, istinito i potpuno svi podaci važni i potrebni za sklapanje Ugovora o osiguranju, kao i činjenice koje su važne za preuzimanje rizika u osiguravajuće pokriće.
- (3) Osiguravač ima pravo pisanim putem da traži dodatne podatke za koje oceni da su mu potrebni za procenu rizika radi sklapanja ugovora o osiguranju.
- (4) Smatra se da je ponuda primljena od strane Osiguravača onog dana kada je službeno zavedena kod Osiguravača, odnosno kada je stavljen delovodni pečat Osiguravača na istu. U slučaju da posle prijema ponude od strane Osiguravača, Osiguravač traži dodatne podatke, ponuda se smatra primljenom kada Osiguravač primi tražene podatke.
- (5) Ako Osiguravač ne prihvati pisanu ponudu dužan je u roku od osam dana, od dana njenog prijema, pisanim putem obavestiti ponuđača o tome.
- (6) Ako Osiguravač u roku iz prethodnog stava ovog člana nije odbio ponudu, koja ne odstupa od uslova po kojima se vrši osiguranje, niti je tražio naknadna objašnjenja i podatke u roku iz prethodnog stava, smatra se da je prihvatio ponudu i da je osiguranje zaključeno onog dana kada je ponuda primljena od strane Osiguravača, saglasno stavu 4. ovog člana.
- (7) Ako Osiguravač prihvati ponudu samo pod izmenjenim uslovima, osiguranje je zaključeno danom kada je ponuđač pristao na izmenjene uslove.
- (8) Smatra se da je ponuđač odustao od zaključenja Ugovora, ako na izmenjene uslove ne pristane u roku od osam dana od dana prijema preporučenog obaveštenja Osiguravača o mogućnosti zaključenja Ugovora pod izmenjenim uslovima.
- (9) Osiguravač nije obavezan da obrazloži ponuđaču svoju odluku o odbijanju ponude.
- (10) Ponuda je sastavni deo Ugovora o osiguranju.
- (11) Potpisi ponuđača, Ugovarača i Osiguranika na Ponudi osiguranja smatraju se potpisom na Polisi osiguranja.
- (12) Ako Ugovarač i Osiguranik nisu jedno isto lice, za punovažnost Ugovora potreban je i potpis Osiguranika na Ponudi osiguranja.

Polisa

Član 4

- (1) Polisa individualnog osiguranja od posledica nesrećnog slučaja (nezgode) je isprava o zaključenom Ugovoru o osiguranju i izdaje se u jednom primerku na obrascu Osiguravača.
- (2) Polisu individualnog osiguranja od posledica nesrećnog slučaja (nezgode) izdaje Osiguravač na osnovu podataka iz Ponude.
- (3) Sastavni deo Ugovora o osiguranju su: Uslovi osiguranja, Opšta tabela za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) Osiguranika kao posledice nesrećnog slučaja (nezgode) (u daljem tekstu: Tabela invaliditeta) i Raspored zanimanja u razrede opasnosti.

Sposobnost za osiguranje

Član 5.

- (1) Osiguranje se zaključuje za jedno određeno lice.
- (2) Po ovim Uslovima mogu se osigurati lica od navršениh četrnaest godina do navršene šezdeset pete godine života, a osiguranje se završava najkasnije do navršene sedamdesete godine života Osiguranika.
- (3) Osiguranje mogu zaključiti državljani Republike Srbije i strani državljani koji su poreski obveznici Republike Srbije.
- (4) Lica čija je opšta radna sposobnost umanjena usled neke teže bolesti, težih telesnih mana ili nedostataka osiguravaju se uz naplatu povišene premije u smislu člana 10. stava (3) ovih Uslova.
- (5) Lica potpuno lišena poslovne sposobnosti kao i duševno bolesna lica, u svakom slučaju su isključena iz osiguranja.

Pojam nesrećnog slučaja

Član 6.

- (1) Nesrećnim slučajem u smislu ovih Uslova smatra se svaki iznenadni i od volje Osiguranika nezavisni događaj koji, delujući uglavnom spolja i naglo na telo Osiguranika, ima za posledicu njegovu smrt, odnosno potpuni ili delimični invaliditet, narušenje zdravlja koje zahteva lekarsku pomoć ili bolničko lečenje.
- (2) U smislu prethodnog stava ovog člana smatraju se nesrećnim slučajem naročito sledeći događaji: gaženje; saobraćajna nezgoda; udar kakvim predmetom ili o kakav predmet; udar električne struje ili groma; pad; okliznuće; survavanje; ranjavanje oružjem, raznim drugim predmetima ili eksplozivnim materijama, ukoliko ranjavanje nije po sledica slučaja predviđenog u članu 11. stav (6); ubod kakvim predmetom; udar ili ujed životinje i ubod insekta, izuzev ako je takvim ubodom prouzrokovana kakva infektivna bolest.
- (3) Kao nesrećni slučaj smatra se i sledeće:
 - 1) trovanje hemijskim agensima;
 - 2) infekcija povrede prouzrokovane nesrećnim slučajem;
 - 3) trovanje usled udisanja gasova ili otrovnih para;
 - 4) opekotine vatrom ili elektricitetom, vrućim predmetom, tečnostima ili parom, kiselinama, bazama i sl.;
 - 5) davljenje i utopljenje;
 - 6) gušenje ili ugušenje usled zatrpavanja zemljom, peskom i sl., kao i usled udisanja para i gasova, osim profesionalnih oboljenja;
 - 7) iščašenje, prsnuće zglobnih veza, prelom zdravih kostiju koji nastane usled naglih telesnih pokreta ili iznenadnih napreznja izazvanih nepredviđenim spoljašnjim događajem, a ukoliko je to neposredno nakon povrede utvrđeno u bolnici ili drugoj zdravstvenoj ustanovi;
 - 8) delovanje svetlosti, sunčanih zraka, temperature ili lošeg vremena, ako je Osiguranik bio izložen neposredno usled jednog, pre toga nastalog nesrećnog slučaja, ili se našao u takvim nepredviđenim okolnostima koje nije mogao sprečiti, ili je bio izložen takvom delovanju pri spasavanju ljudskog života;
 - 9) delovanje rendgenskog i radioaktivnog zračenja, ako ono nastupi naglo i iznenada;
 - 10) posledice medicinskih grešaka usled operativnih zahvata koji se preduzimaju prilikom nastanka nesrećnog slučaja koji spada u obim osiguravajućeg pokrića.
- (4) Naročito se ne smatraju nesrećnim slučajem u smislu ovih Uslova:
 - 1) sve zarazne bolesti, kao i posledice psihičkih uticaja;
 - 2) trbušne kile, kile na pupku, vodene i ostale kile, osim onih koje nastanu usled direktnog oštećenja trbušnog zida pod neposrednim delovanjem spoljašnje mehaničke sile na trbušni zid, ukoliko je nakon povrede utvrđena traumatska hernija kod koje je klinički pored hernije utvrđena povreda mekih delova trbušnog zida u tom području;
 - 3) rezanja ili kidanja žuljeva i drugih izraslina tvrde kože, usled kojih je nastala infekcija ili neko drugo oboljenje;
 - 4) anafilaktički šok, osim ako nastupi pri lečenju zbog nastalog nesrećnog slučaja;
 - 5) hernija intervertebralnog diskusa; sve vrste lumbalgija, diskopatija, spondiloza, spondilolisteza, spondiloliza, sakralgija, miofascitisa, koccigodinija, išijalgija, fibrozitisa, fascitisa i sve patoanatomske promene slabinsko-krstačne regije označene analognim terminima;
 - 6) odlepljenje mrežnjače (ablatio retinae), ukoliko nije nastala kao direktna povreda zdravog oka, bolnički dijagnostifikovana;
 - 7) posledice koje nastanu kod Osiguranika usled zloupotrebe alkohola, delovanja droga ili zloupotrebe lekova;
 - 8) posledice medicinskih, naročito operativnih zahvata koji se preduzimaju radi lečenja ili preventive radi sprečavanja bolesti, osim ako je do tih posledica došlo usled operativnih zahvata uslovljenih nesrećnim slučajem koji spada u obim pokrića. (vittium artis);
 - 9) patološke promene kostiju i patološke epifiziolize;
 - 10) sistemske neuro muskularne bolesti i endokrine bolesti;
 - 11) nesrećni slučaj kao posledica srčanog udara (infarkta) ili moždane kapi.

Trajanje Ugovora o osiguranju

Član 7.

- (1) Ugovor o osiguranju se zaključuje:
 - 1) sa određenim trajanjem za vreme od godinu dana – godišnje osiguranje;
 - 2) sa određenim trajanjem za vreme preko jedne godine, ali najviše do deset godina – višegodišnje osiguranje uz primenu odredbi člana 5. stav (2) ovih Uslova.
- (2) Ugovor o osiguranju počinje u 24.00 časa onog dana ko ji je označen u Polisi kao početak Ugovora o osiguranju, a prestaje u 24.00 časa onog dana koji je u polisi ugovoren kao dan prestanka Ugovora o osiguranju.
- (3) Osiguranje može prestati i pre isteka u slučajevima predviđenim ovim Uslovima.

Početak i prestanak obaveze Osiguravača

Član 8.

- (1) Pod uslovom da je plaćena prva ugovorena premija, obaveza Osiguravača počinje u 24.00 časa onoga dana koji je u Polisi označen kao početak Ugovora o osiguranju.
- (2) Smatra se da je prva ugovorena premija plaćena i onda ako je Ugovarač, odnosno Osiguranik, dao pisanu izjavu overenu od njegovog poslodavca na osnovu koje će se naplata premije vršiti putem obustave od njegove zarade.
- (3) Ako prva ugovorena premija nije plaćena do dana koji je u polisi označen kao početak osiguranja, obaveza Osiguravača počinje u 24.00 časa od onog dana kada je prva ugovorena premija plaćena u celosti.
- (4) Obaveza Osiguravača prestaje u 24.00 časa onog dana koji je u polisi označen kao datum isteka osiguranja.
- (5) Obaveza Osiguravača prestaje za svakog pojedinog Osiguranika u 24.00 časa, bez obzira da li je i koliko ugovoreno trajanje osiguranja, onoga dana kada:
 1. nastupi smrt Osiguranika;
 2. Osiguranik duševno oboli ili postane poslovno nesposoban u smislu člana 5. stava (5) ovih Uslova;
 3. istekne godina osiguranja u kojoj Osiguranik navrší 70 godina života;
 4. protekne rok iz člana 12. stav (3) ovih Uslova a premija do tog roka nije plaćena, ili bude raskinut Ugovor o osiguranju u smislu člana 13. stav (4) ovih Uslova;
 5. protekne rok iz člana 13. stav (3) a Ugovarač osiguranja ne pristane na uvećanje premije predložene od strane Osiguravača;
 6. u drugim slučajevima definisanim ovim Uslovima.

Obim obaveze Osiguravača

Član 9.

- (1) Kad nastane osigurani slučaj u smislu ovih Uslova Osiguravač isplaćuje iznose ugovorene u Ugovoru o osiguranju za osnovni oblik osiguranja i to:
 - 1. osiguranu sumu za slučaj smrti, ako je usled nesrećnog slučaja nastupila smrt osiguranika;
 - 2. 200% osigurane sume za slučaj invaliditeta, ako je usled nesrećnog slučaja nastupio 100% invaliditet Osiguranika;
 - 3. procenat od osigurane sume za slučaj invaliditeta koji odgovara procentu delimičnog invaliditeta, ako je usled nesrećnog slučaja nastupio delimični invaliditet Osiguranika do 50%, dok se procenat od osigurane sume za procenat invaliditeta preko 50% utvrđuje saglasno stavu 3. ovog člana;
- (2) Ukoliko je dodatno ugovoreno pokrće naknade za lečenje i plaćena dodatna premija osiguranja, Osiguravač isplaćuje i sledeće iznose ugovorene u ugovoru o osiguranju:
 - 1. naknadu troškova lečenja prema članu 16. stav (13) tačka 1) i stav (14) ovih Uslova, ako je Osiguraniku usled nesrećnog slučaja bila potrebna lekarska pomoć i ako je usled toga imao troškove lečenja, a maksimalno 2% od osigurane sume za slučaj invaliditeta;
 - 2. naknadu za bolnički dan prema članu 16. stav (13) tačka 2) ovih Uslova, ako je Osiguraniku usled nesrećnog slučaja bilo potrebno lečenje u ustanovi stacionarnog tipa, a maksimalno do 100 dana.
- (3) Kada je procenat utvrđenog invaliditeta Osiguranika preko 50% ali ne više od 75%, procenat naknade koju Osiguravač isplaćuje izračunava se tako što se na svaki deo procenta invaliditeta koji iznosi više od 50% priznaje dvostruki iznos naknade za slučaj invaliditeta. Ako procenat invaliditeta iznosi više od 75%, procenat naknade koju Osiguravač isplaćuje izračunava se tako što se na svaki deo procenta invaliditeta koji iznosi više od 50% a manje od 75% izračunava dvostruki iznos naknade a za svaki deo procenta invaliditeta koji iznosi više od 75% priznaje četvorostruki iznos naknade za slučaj invaliditeta u skladu sa stavom (1) tačka 2) ovog člana. (Primer izračunavanja prikazan u Tabeli 1)

Tabela 1

Osigurana suma u slučaju smrti	Stopa invaliditeta	Osigurana suma za slučaj invaliditeta
100.000,00	50%	50.000,00
100.000,00	75%	$50.000,00 + 25.000,00 \cdot 2 = 100.000,00$
100.000,00	99%	$50.000,00 + 25.000,00 \cdot 2 + 24.000,00 \cdot 4 = 196.000,00$

- (4) Obaveze Osiguravača u smislu stavova (1), (2) i (3) ovog člana postoje samo ako je nesrećni slučaj nastao u ugovorenom periodu osiguranja. Obaveze Osiguravača utvrđuju se prema polisi koja je važila na dan dešavanja nesrećnog slučaja.

- (5) Ugovorene osigurane sume predstavljaju gornju granicu obaveze Osiguravača koje ne podležu revalorizaciji, uz primenu odredbi stava (1) tačka 2) ovog člana i stava 3) ovog člana.

Ograničenje obaveze Osiguravača

Član 10.

- (1) Ako nije posebno ugovoreno i ako nije plaćena odgovarajuća uvećana premija, ugovorene osigurane sume se smanjuju srazmerno premiji koju je trebalo platiti prema stvarno plaćenju premiji, kada nesrećni slučaj nastane:
1. kod lica koja predstavljaju anormalni rizik, usled toga što su preležala neku težu bolest ili su u času zaključenja Ugovora bila teže bolesna ili opterećena urođenim ili stečenim telesnim manama i nedostacima;
 2. prilikom obavljanja zanimanja većeg razreda opasnosti od prijavljenog u ponudi osiguranja, a prema tabeli Razreda opasnosti koji je sastavni deo ovih Uslova.
- (2) Anormalnim rizikom smatraju se, u smislu ovih Uslova, lica čija je opšta radna sposobnost umanjena za više od 50% a sa glasno Tabeli invaliditeta koja je sastavni deo ovih Uslova.
- (3) Licima koja predstavljaju anormalni rizik:
- preko 50% do 75% povećava se premija za 50%;
 - preko 75% do manje od 100% premija se povećava za 75%.

Isključenja obaveze Osiguravača

Član 11.

- (1) Isključene su sve obaveze Osiguravača po ovim Uslovima, ako je nesrećni slučaj nastao:
- 1) kao posledica nepridržavanja odredaba zakona, pravilnika ili kojeg drugog pravnog akta koji pokriva okolnosti pod kojim se nesrećni slučaj dogodio;
 - 2) kao posledica bavljenja, čak i rekreativno, svim vidovima visokorizičnih sportova, skokovima iz visine, sportovima i aktivnostima koji zahtevaju primenu specijalne opreme (ronjenje, padobranstvo, paraglajding, bejz džamping, bandži džamping, borilački sportovi, jahanje, alpinizam, speologija i sl.);
 - 3) pri treningu i učešću Osiguranika u javnim sportskim takmičenjima u svojstvu registrovanog člana sportske organizacije i to: fudbala, hokeja, džudžicua, džuda, karatea, boksa, skijanja, ragbija, rvanja, skijaških skokova, alpinizma i podvodnog ribolova, kao i pri brzinskim trkama gokart i motokrosu, te pri vazduhoplovnim, automobilskim, motociklističkim i drugim brzinskim takmičenjima, trkama i sl., pri treningu za njih;
 - 4) pri upravljanju i vožnji avionom i svim drugim vrstama vazdušnih plovila na redovnim linijama i službeno dozvoljenim letovima (letačko osoblje), osim u svojstvu putnika u javnom prevozu, kao i pri sportskim skokovima padobranom, vazdušnom jedriličarstvu, letenju zmajem, paraglajdingu, vožnji balonom;
 - 5) pri upravljanju i vožnji plovnim objektima na redovnim i službeno dozvoljenim linijama rečnog i pomorskog saobraćaja, osim u svojstvu putnika;
 - 6) kao posledica ratnih događaja, oružanih sukoba, terorističkih napada, ustanka, pobuna, oružanih akcija, nemira ili nereda;
 - 7) kao posledica upravljanja vazdušnim plovilima svih vrsta, plovnim objektima, motornim i drugim vozilima bez propisane službene isprave koja daje ovlašćenje vozaču za upravljanje i vožnju tom vrstom i tipom vazdušnog plovila, plovnog objekta, motornog i drugog vozila. Smatra se da Osiguranik poseduje propisanu službenu ispravu kad u cilju pripreme i polaganja ispita za dobijanje službene isprave preuzima vožnju uz neposredan nadzor službeno ovlašćenog stručnog instruktora;
 - 8) pri profesionalnom bavljenju sportom;
 - 9) kao posledica prirodne katastrofe (zemljotresi, poplave i sl.);
 - 10) usled pokušaja ili izvršenja samoubistva iz bilo kog razloga;
 - 11) usled toga što je Ugovarač, Osiguranik ili Korisnik namerno prouzrokovao nesrećni slučaj;
 - 12) usled toga što je Korisnik namerno prouzrokovao smrt Osiguranika; ako je više Korisnika, isključen je samo onaj Korisnik koji je namerno prouzrokovao smrt Osiguranika;
 - 13) pri pripremanju, pokušaju ili izvršenju umišljajnog krivičnog dela, kao i pri begu posle takve radnje;
 - 14) usled aktivnog učestvovanja Osiguranika u fizičkom obračunu (tuči), osim u dokazanom slučaju samoodbrane;
 - 15) usled dokazane uzročne veze između delovanja alkohola ili narkotičkih sredstava na Osiguranika i nastanka nesrećnog slučaja.

Smatra se, ukoliko se ne dokaže suprotno, da je nesrećni slučaj nastao usled dokazane uzročne veze delovanja alkohola na Osiguranika:

- ako je vozač motornog vozila, odnosno Osiguranik, imao u trenutku nastanka nesrećnog slučaja u krvi više od dozvoljenog maksimuma prema pozitivnim zakonskim propisima na snazi u trenutku nastanka nesrećnog slučaja, a kod profesionalnih vozača motornih vozila nije dozvoljeno prisustvo alkohola u krvi (0.00‰);
- ako je alkotest pokazao alkoholisanost a Osiguranik se nije potrudio da putem analize krvi bude precizno utvrđen stepen njegovog alkoholisanog stanja;

- ako odbije ili izbegne mogućnost utvrđivanja stepena njegovog alkoholisanog stanja.
- 16) Usled dokazane uzročne veze između delovanja lekova na Osiguranika koji su zloupotrebjeni od strane istog i nastanka nesrećnog slučaja.

Smatra se da je Osiguranik zloupotrebio lek u sledećim slučajevima:

- ukoliko je Osiguranik koristio lek za koji ne postoji dozvola za stavljanje leka u promet, to jest čiji su proizvodnja i promet zabranjeni u skladu sa Zakonom o lekovima i medicinskim sredstvima;
 - ukoliko se Osiguranik prilikom korišćenja leka nije pri državao uputstva za pacijenta-korisnika, kao dokumenta koji sadrži osnovne informacije o datom leku i kako se dati lek pravilno koristi.
- (2) Ugovor o osiguranju je ništav ako je u času njegovog zaključenja već nastao osigurani slučaj ili je bio u nastupanju ili je bilo izvesno da će nastupiti, ili ako je već tada bila prestala mogućnost da nastane, a Ugovaraču su te okolnosti bile poznate ili mu nisu mogle ostati nepoznate.
- U tom slučaju uplaćena premija umanjena za troškove Osiguravača vraća se Ugovaraču.

Plaćanje i posledice neplaćanja premije

Član 12.

- (1) Ugovarač je dužan platiti premiju, ako nije drugačije ugovoreno, odjednom za ceo period osiguranja, odnosno za svaku godinu osiguranja. Ako je ugovoreno da se godišnja premija plati u polugodišnjim, tromesečnim ili mesečnim ratama, Osiguravač ima pravo na premiju za celu godinu trajanja osiguranja.
- (2) Premija se plaća Osiguravaču putem banke. Smatra se da je premija plaćena kada je ista proknjižena u korist tekućeg računa Osiguravača kod banke. Za svaki dan prekoračenja roka Osiguravač može zaračunati zatezne kamate.
- (3) Ako Ugovarač osiguranja premiju koja je dospela ne plaća do ugovorenog roka, niti to učini koje drugo zainteresovano lice, Ugovor o osiguranju prestaje po isteku 30 dana od dana kada je Ugovaraču osiguranja uručeno preporučeno pismo Osiguravača sa obaveštenjem o dospelosti premija, s tim da taj rok ne može isteći pre nego što protekne 30 dana od dospelosti premije. U svakom slučaju Ugovor o osiguranju prestaje ako premija ne bude plaćena u roku od godinu dana od dospelosti.
- (4) Ako je osiguranje prestalo pre ugovorenog isteka trajanja osiguranja usled isplate osigurane sume za slučaj smrti, dospeva na naplatu sve preostale rate premije ugovorene za celu tekuću godinu osiguranja koje pripadaju Osiguravaču.
- (5) U ostalim slučajevima prestanka Ugovora o osiguranju pre ugovorenog roka, Osiguravaču pripada premija samo do završetka dana do kojeg je trajalo osiguranje.
- (6) Osiguravač ima pravo da sve dospele a nenaplaćene rate premije iz tekuće godine osiguranja, saglasno stavu (4) ovog člana, naplati prilikom bilo koje isplate osigurane sume ili njenog dela po osnovu istog osiguranja.

Promena razreda opasnosti u toku trajanja osiguranja

Član 13.

- (1) Ugovarač, odnosno Osiguranik dužan je prijaviti Osiguravaču promenu zanimanja Osiguranika, ukoliko novo zanimanje Osiguranika spada u viši razred opasnosti od onog kojim se bavio pri zaključenju ugovora, odnosno poslednjeg Osiguravaču prijavljenog zanimanja.
- (2) Osiguravač će u slučaju povećanja rizika usled promene zanimanja, u smislu stava 1. ovog člana predložiti povećanje premije. Tako određena premija važi od dana nastanka povećanog rizika.
- (3) Ukoliko Ugovarač osiguranja ne pristane na uvećanu premiju u roku od 14 dana od dana prijema predloga uvećane premije, Ugovor o osiguranju prestaje po samom zakonu.
- (4) Izuzetno od stava (2) ovog člana, u slučaju da je novo zanimanje kojim se bavi Osiguranik takve prirode da Osiguravač ne bi zaključio Ugovor da je takvo stanje postojalo u trenutku zaključenja ugovora, Osiguravač može raskinuti ugovor.
- (5) Ako se osigurani slučaj dogodi pre nego što je Osiguravač obavešten o povećanju rizika usled promene zanimanja koje spada u viši razred opasnosti, ili pošto je obavešten o istom ali pre nego što je raskinuo ugovor ili postigao sporazum sa Ugovaračem osiguranja o povećanju premije, naknada se smanjuje u srazmeri između plaćenih premija i premija koje je trebalo platiti prema povećanom riziku.

Prijava nesrećnog slučaja

Član 14.

- (1) Osiguranik koji je usled nesrećnog slučaja povređen dužan je:
 1. da se prema mogućnostima prijavi lekaru odmah, to jest da pozove lekara radi pregleda i pružanja potrebne pomoći i da odmah preduzme sve potrebne mere radi lečenja, kao i da se pridržava lekarskih saveta i uputa u pogledu načina lečenja;

2. da o nesrećnom slučaju u pisanoj formi obavesti Osiguravača u najkraćem roku, kada mu to prema njegovom zdravstvenom stanju bude moguće;
 3. da podnese zahtev sa prijavom o nesrećnom slučaju i Polisom osiguranja, i pruži Osiguravaču sva potrebna obaveštenja i podatke naročito o mestu i vremenu kada je nesrećni slučaj nastao, potpuni opis događaja, ime lekara koji ga je pregledao, ili koji ga leči, nalaz lekara o vrsti telesne povrede, o nastalim eventualnim posledicama, kompletnu medicinsku dokumentaciju od početka do završetka lečenja i originalne račune za troškove lečenja, otpusnu listu sa epikrizom u slučaju bolničkog lečenja, kao i podatke o telesnim manama, nedostacima i bolestima koje je Osiguranik eventualno imao još pre nastanka nesrećnog slučaja.
 4. ukoliko se nezgoda dogodila na teritoriji druge države, Korisnik je dužan da dostavi kopiju stranice pasoša na kojoj se nalazi pečat ulaska i izlaska sa teritorije na kojoj se nesrećni slučaj dogodio a original pasoš na uvid.
- (2) U slučaju smrti Osiguranika usled nesrećnog slučaja, Korisnik osiguranja je dužan da, čim nastupi smrtni slučaj Osiguranika podnese zahtev Osiguravaču, uz sledeća dokumenta:
1. prijava Osiguranog slučaja;
 2. Polisa osiguranja;
 3. izvod iz Matične knjige umrlih;
 4. dokaz o datumu rođenja Osiguranika;
 5. dokaz da je smrt nastupila kao posledica nesrećnog slučaja (zvanični izveštaj policije o nastanku i vrsti nesrećnog slučaja; obaveštenja i podatke naročito o mestu i vremenu kada je nesrećni slučaj nastao; potpuni opis događaja, ime i izveštaj lekara koji je konstatovao smrt; obdukcioni nalaz, ukoliko je izvršena obdukcija i dr.);
 6. ostavinsko rešenje (ukoliko se Korisnik osiguranja ne može utvrditi sa Polise osiguranja);
 7. Ukoliko se nezgoda dogodila na teritoriji druge države Korisnik je dužan da dostavi kopiju stranice pasoša na kojoj se nalazi pečat ulaska i izlaska sa teritorije na kojoj se nesrećni slučaj dogodio a original pasoš na uvid.
- (3) Troškovi za lekarski pregled i izveštaj (izveštaj lekara, ponovni lekarski pregled i nalaz specijaliste) kao i ostali troškovi koji se odnose na dokazivanje nesrećnog slučaja i prava iz Ugovora o osiguranju padaju na teret podnosioca zahteva.
- (4) Osiguravač ima pravo da od Osiguranika, Ugovarača, Korisnika ili bilo kojeg drugog pravnog ili fizičkog lica traži naknadna objašnjenja, kao i da na svoj trošak preduzima mere u svrhu lekarskog pregleda Osiguranika preko lekara, lekarskih komisija i zdravstvenih ustanova da bi se utvrdile važne okolnosti u vezi sa prijavljenim nesrećnim slučajem.
- (5) Ukoliko Korisnik osiguranja, u nameri da sebi pribavi protivpravnu imovinsku korist, lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica dovede Osiguravača u zabludu, ili ga održava u zabludi i time ga navede da ovaj, na štetu svoje ili tuđe imovine, nešto učini ili ne učini, odgovaraće za krivično delo prevare.

Utvrđivanje prava Korisnika

Član 15.

- (1) Ako je usled nesrećnog slučaja nastupila smrt Osiguranika, Korisnik je dužan da podnese polisu i dokaz da je smrt nastupila kao posledica nesrećnog slučaja, uz primenu odredbi člana 14. stav (2) ovih Uslova. Korisnik koji nije Ugovorom o osiguranju izričito određen dužan je da podnese dokaz o svom pravu na prijem osigurane sume.
- (2) Ako je nesrećni slučaj imao za posledicu invaliditet, Osiguranik je dužan da podnese: prijavu osiguranog slučaja, polisu, dokaz o okolnostima nastanka nesrećnog slučaja i medicinsku dokumentaciju/dokaz o ustaljenim posledicama za određivanje konačnog procenta trajnog invaliditeta uz primenu odredbi člana 14. stav (1).
- (3) Konačni procenat invaliditeta određuje Osiguravač, prema Opštoj tabeli za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) Osiguranika kao posledice nesrećnog slučaja (nezgode). Individualne sposobnosti, socijalni položaj ili zanimanje (profesionalna sposobnost) Osiguranika ne uzima se u obzir pri određivanju procenta invaliditeta.
- (4) Kod višestrukih povreda pojedinih udova, kičme ili organa ukupni invaliditet na određenom udu ili organu određuje se tako što se za najveće oštećenje uzima procenat predviđen u Tabeli invaliditeta, od sledećeg najvećeg oštećenja uzima se polovina procenta predviđenog u Tabeli invaliditeta itd. redom 1/4, 1/8 itd. Ukupni procenat ne može premašiti procenat koji je određen Tabelom invaliditeta za potpuni gubitak tog uda ili organa. Posledice povrede prstiju sabiraju se bez primene gornjeg principa.
- (5) U slučajevima gubitka više udova ili organa usled jednog nesrećnog slučaja, sabiraju se procenti invaliditeta za svaki pojedini ud ili organ.
- (6) Ako zbir procenta invaliditeta prema Tabeli invaliditeta, zbog gubitka ili oštećenja više udova i organa usled jednog nesrećnog slučaja, iznosi preko 100%, isplata ne može biti veća od osigurane sume koja je ugovorena za slučaj potpunog invaliditeta u skladu sa članom 9. stav (1) tačka 2.
- (7) Ako je opšta radna sposobnost Osiguranika bila trajno umanjena pre nastanka nesrećnog slučaja, obaveza Osiguravača određuje se prema novom invaliditetu nezavisno od ranijeg, osim u sledećim slučajevima:
 1. ako je prijavljen nesrećni slučaj prouzrokovao povećanje do tadašnjeg invaliditeta, obaveza Osiguravača se utvrđuje prema razlici između ukupnog procenta invaliditeta i ranijeg procenta;

2. ako Osiguranik prilikom nesrećnog slučaja izgubi ili povredi jedan od već ranije povređenih udova ili organa, obaveza Osiguravača utvrđuje se samo prema povećanom invaliditetu.
- (8) Ukoliko je dodatno ugovoreno pokriće naknade za lečenje, Osiguranik je dužan da uz Polisu osiguranja dostavi i sledeće:
 1. ako je kao posledica nesrećnog slučaja Osiguraniku narušeno zdravlje pa u vezi sa tim nastanu troškovi lečenja koje je Osiguranik morao da plati, dužan je da dostavi detaljan izveštaj o lečenju i originalne račune uz primenu člana 14 stav (1) ovih Uslova;
 2. ako je kao posledica nesrećnog slučaja Osiguraniku narušeno zdravlje koje zahteva bolničko lečenje, Osiguranik je dužan da dostavi izveštaj bolnice u kojoj se lečio. Ovaj izveštaj mora sadržati lekarski nalaz sa potpunom dijagnozom i tačnim danom prijema i otpusta iz bolnice (Otpusna lista sa epikrizom) uz primenu člana 14 stav (1) ovih Uslova.

Isplata osigurane sume

Član 16.

- (1) Ugovorene osigurane sume predstavljaju maksimalnu obavezu Osiguravača, za sve Osigurane slučajeve nastale u ugovorenom periodu osiguranja.
- (2) Osigurana suma za slučaj invaliditeta i troškova lečenja za ugovoreni period osiguranja iscrpljuje se svakom pojedini načinom isplatom naknade za osigurane slučajeve koji su nastupili tokom ugovorenog perioda osiguranja.
- (3) Ukupna naknada na ime bolničkog dana ne može biti veća od maksimalno ugovorene osigurane sume za bolnički dan pomnožen sa brojem dana provedenim na bolničkom lečenju, a najviše 100 dana, s tim što se ovako definisana osigurana suma iscrpljuje svakim osiguranim slučajem nastalim u toku ugovorenog perioda osiguranja po kom je izvrše na pojedinačna isplata naknade na ime bolničkog dana.
- (4) Iscrpljenjem ugovorene osigurane sume saglasno stavovima (2) i (3) ovog člana, prestaje osiguranje za rizike za koje je osigurana suma iscrpljena, a na snazi ostaje osiguranje za ostale rizike čija osigurana suma nije iscrpljena.
- (5) Osiguravač isplaćuje osiguranu sumu, odnosno odgovarajući deo Osiguraniku, odnosno Korisniku, u roku od 14 dana pošto obaveza Osiguravača i visina obaveze budu utvrđeni.
- (6) Ako se isplata naknade vrši putem pošte ili banke, smatra se da je izvršena u trenutku, kada se izvrši prenos sredstava na račun Korisnika osiguranja kod pošte, odnosno banke.
- (7) Osiguravač je dužan da isplati ugovorenu osiguranu sumu, odnosno naknadu, samo ako je nesrećni slučaj nastao za vreme trajanja osiguranja i ako su posledice nesrećnog slučaja predviđene u članu 9. ovih Uslova nastupile u toku godinu dana od dana nastanka nesrećnog slučaja.
- (8) Procenat invaliditeta određuje se prema Tabeli invaliditeta, posle završenog lečenja, u vreme kada je kod Osiguranika u odnosu na pretrpljene povrede i nastale posledice, nastupilo stanje ustaljenosti, tj. kada se prema lekarskom predviđanju ne može očekivati da će se stanje poboljšati ili pogoršati. Ako to stanje ne nastupi ni po isteku tri godine od dana nastanka nesrećnog slučaja, kao konačno se uzima stanje po isteku ovog roka i prema njemu se određuje procenat invaliditeta.
- (9) Ako je za utvrđivanje visine obaveze Osiguravača potrebno određeno vreme, Osiguravač je dužan na zahtev Osiguranika isplatiti iznos koji nesporno odgovara procentu invaliditeta za koji se već tada može na osnovu medicinske dokumentacije utvrditi da će trajno ostati, ali najviše 50% od ugovorene osigurane sume. Osiguravač neće isplatiti akontaciju pre nego što se utvrdi njegova obaveza, obzirom na okolnosti nastanka nesrećnog slučaja.
- (10) Ako Osiguranik umre pre isteka godine dana od dana nastanka nesrećnog slučaja od posledica nesrećnog slučaja a konačni procenat invaliditeta je bio već utvrđen, Osiguravač isplaćuje iznos koji je ugovoren za slučaj smrti, odnosno razliku između osigurane sume za slučaj smrti i iznosa koji je bio isplaćen pre toga na ime invaliditeta, ukoliko takva razlika postoji.
- (11) Ako konačni procenat invaliditeta nije bio utvrđen, a Osiguranik umre usled istog nesrećnog slučaja, Osiguravač isplaćuje ugovorenu osiguranu sumu za slučaj smrti, odnosno samo razliku između te sume i eventualno već plaćenog nespornog dela (akontacije), ali samo ako je Osiguranik umro najkasnije u roku od tri godine od dana nastanka nesrećnog slučaja.
- (12) Ako pre utvrđenog procenta invaliditeta u roku od tri godine od nastanka nesrećnog slučaja nastupi smrt Osiguranika iz bilo kojeg drugog uzroka osim navedenog u prethodnom stavu ovog člana, visina obaveze Osiguravača iz osnova invaliditeta utvrđuje se na osnovu postojeće medicinske dokumentacije.
- (13) Ako nesrećni slučaj ima za posledicu narušenje zdravlja koje zahteva lečenje, a ugovoreno je i dodatno pokriće naknade za lečenje, Osiguravač po završetku lečenja isplaćuje sledeće naknade:
 - 1) naknadu stvarnih i nužnih troškova lečenja, nastalih najkasnije u roku od godinu dana od dana nastanka nesrećnog slučaja za koje Osiguranik dostavi originalne račune Osiguravaču uz primenu stava (2) ovog člana.
 - 2) Ugovoreni iznos dnevne naknade u vidu bolničkog dana za svaki dan proveden na lečenju u ustanovama stacioniranog tipa, ali najviše do 100 dana uz primenu stava (3) ovog člana. Iznos naknade za bolnički dan ne može biti veći od 5.0% od ugovorene osigurane sume za troškove lečenja.
- (14) pod troškovima lečenja, u smislu odredaba ovih Uslova, smatraju se stvarni i nužni troškovi lečenja nastali u roku od godine dana od dana nastanka nesrećnog slučaja koji nisu pokriveni obaveznim zdravstvenim osiguranjem. Ukoliko su troškovi lečenja nastali u privatnim zdravstvenim ustanovama Osiguravač nadoknađuje 90% troškova a Osiguranik participira sa 10%.
- (15) ako, kao dalja posledica nesrećnog slučaja, nastupi smrt Osiguranika ili invaliditet, Osiguravač isplaćuje Korisniku, odnosno Osiguraniku, iznos Osigurane sume predviđene za takve slučajeve, bez obzira na isplaćenu naknadu troškova lečenja.

Određivanje Korisnika osiguranja

Član 17.

- (1) Za slučaj smrti Osiguranika Korisnik se utvrđuje na Polisi osiguranja.
- (2) Ako je određeno više Korisnika po imenu, a bez određivanja pojedinačnog udela, osigurana suma biće podelje na na Korisnike na jednake delove.
- (3) Osigurana suma koja treba da bude isplaćena Korisniku koji je imenovan ne ulazi u zaostavštinu Ugovarača, pa ni kada su za Korisnike određeni njegovi naslednici.
- (4) Ako u polisi osiguranja uz ove Uslove nije ništa određeno, korisnicima se za slučaj Osiguranikove smrti smatraju njegovi zakonski naslednici.
- (5) Bračnim drugom smatra se lice koje je bilo u braku sa Osiguranikom u momentu njegove smrti.
- (6) U slučaju invaliditeta, kao i dodatno ugovorene naknade za lečenje, Korisnik je sam Osiguranik.

Postupak veštačenja

Član 18.

- (1) U slučaju da se Osiguravač i Osiguranik ili Ugovarač, odnosno Korisnik ne slože u pogledu vrste i obima posledica nesrećnog slučaja ili u pogledu toga da je i u kom obimu povreda Osiguranika u uzročnoj vezi sa nesrećnim slučajem, mogu utvrđivanje ovih činjenica poveriti dvojici veštaka-lekara, od kojih jednog imenuje Osiguravač, a drugog suprotna strana. Pre veštačenja ova dvojica veštaka biraju trećeg veštaka, koji će dati svoje stručno mišljenje i to samo o pitanjima koja ostanu sporna među veštacima i u granicama njihovih procena.
- (2) Svaka strana plaća troškove veštaka koga je imenovala, a trećem veštaku plaćaju obe strane po pola.

Otkaz Ugovora o osiguranju

Član 19.

- (1) Svaka ugovorna strana može otkazati Ugovor o osiguranju sa neodređenim trajanjem, ukoliko Ugovor nije prestao po nekom drugom osnovu. Otkaz se vrši pisanim putem, najkasnije tri meseca pre isteka tekuće godine osiguranja
- (2) Ako je osiguranje zaključeno na rok duži od pet godina, svaka strana nakon proteka ovog roka može, uz otkazni rok od šest meseci, u pisanoj formi, izjaviti drugoj strani da raskida Ugovor.

Zastarelost potraživanja

Član 20.

- (1) Potraživanja iz Ugovora o osiguranju od posledica nesrećnog slučaja zastarevaju po Zakonu o obligacionim odnosima.

Završne odredbe

Član 21.

Sastavni deo i prilozi ovih Uslova su Prilog br. 1. „Raspored zanimanja u razrede opasnosti“, i Prilog br. 2 „Opšta tabela za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) Osiguranika kao posledice nesrećnog slučaja (nezgode)“.

Član 22.

- (1) Ovi Opšti uslovi stupaju na snagu danom donošenja.

RASPORED ZANIMANJA U RAZREDE OPASNOSTI

Vrsta zanimanja	Razred opasnosti
A	
Administrativna služba	
Osoblje koje obavlja administrativne i kancelarijske tehničke poslove u ustanovama, zavodima u državnoj ili društvenoj upravi, trgovinskim, saobraćajnim i ostalim preduzećima i fabrikama	1
Aerodromi (civilni)	
a) upravno osoblje, profesionalno neletačko osoblje koje ne radi fizički (meteorolozi, signalisti, radio-telegrafisti i sl.)	1

b) neletačko osoblje koje radi fizički (mehaničari, monter i sl.)	3
c) letačko osoblje	prema posebnoj tarifi
Agenti	
a) knjižarskih i leksikografskih preduzeća, ulični prodavci lutrija, novina, zastupnici osiguranja	1
b) trgovački putnici i agenti poslovnih udruženja i preduzeća	2
Apoteke	
magistri i farmaceutski tehničari, laboranti taksateri receptata, knjigovođe, blagajnici i ostalno administrativno osoblje	1
Aranžeri	
a) aranžer izloga	2
b) aranžer-dekorater koji radi u radionicama na izložbama i izložima	2
c) aranžer koji radi na skelama	3
Arheolozi	2
Armija	
a) administrativna, pravna, finansijska služba i ostalo osoblje koje radi isključivo kancelarijske poslove u svim kopnenim jedinicama i u raznom vazduhoplovstvu, intendantska služba u kopnenoj vojsci i ratnom vazduhoplovstvu kao i prethodno nabrojano osoblje koje i službeno putuje i muzičari	1
b) suvozemna pešadija, tehničke službe (osim onih koje rukuju eksplozivom), službe veze i veterinari	2
c) artiljerija, granična i obalska služba, hemijska služba, inženjerija, smučari, konjanici, tenkovske jedinice, motorizovane i tehničke službe koje rukuju eksplozivom	3
d) pirotehničari	3+100%
e) sanitetska služba	vidi: Bolnice i lekari
f) letačko osoblje	prema posebnoj tarifi
g) ratna mornarica i flota	vidi: Mornarica ratna
Artistička pozornica, varijete, estrada	
a) biletari, binenmajstori, direktori i ostalo upravno ili kancelarijsko osoblje	1
b) balerine na podu, mađioničari, žongleri i klovnovi	2
c) rvači, bokseri, balerine na žici, akrobati i ekvilibristi	3
Auto-radionice, auto-servisi i garaže	
a) tehničko osoblje koje vrši nadzor	1
b) perači kola	2
c) profesionalni šoferi, mehaničari sa i bez vršenja probnih vožnji u svrhu ispitivanja automobila i motocikala, zanatski i ostali kvalifikovani i nekvalifikovani radnici	3
d) lice koje obavlja tehnički pregled za registraciju vozila	2
Auto-upravljači	vidi: Šoferi
auto-vožnja – učitelji	3
Autobuska i auto-prevozna preduzeća	
a) tehnički rukovodioci sa kancelarijskim poslovima i nadzorom, ostalo osoblje koje radi samo kancelarijske poslove	1
b) revizori i saobraćajci koji vrše terensku kontrolu i nadzor, kondukteri i domaćice autobusa (stjuardese)	2
c) garažeri, automehaničari, autolimari, autolakireri, šoferi, pomoćnici šofera i pratioci	3
Avijatičari – posada vazduhoplova	prema posebnoj tarifi
B	
Babice	1
Bageristi – buldožeri	3
Balet	
a) učitelji baleta	1
b) igrači baleta	2
Baštovani	
a) ako vrše samo nadzor	1
b) ako fizički rade	2

Benzinske stanice (pumpe)	
a) osoblje koje fizički ne radi (blagajnici i dr.)	1
b) perači kola i ostalo osoblje	2
Bifei	vidi: Ugostiteljska preduzeća
Bioskopi	vidi: Kinematografi
Blagajnik	1
Bolnice, poliklinike, ambulante i domovi iznemoglih	
a) stručno bolničko medicinsko osoblje	1
b) vratari	1
c) laboranti	2
d) osoblje kuhinje, perionice i čistačice	2
e) kvalifikovani radnici	vidi: Zanatlije
f) ostali radnici	3
g) lekari	vidi posebno: Lekari
Bolnice za nervne i duševne bolesti	
a) upravnik i lekari	2
b) vratari, osoblje kuhinje i perionice	2
c) bolničari, lekari, pomoćnici i ostalo stručno zdravstveno osoblje i čistačice	3
Brodarstvo (trgovačka mornarica)	
A. Pomorska plovidba	
oficiri, kormilari, piloti i lekari	3
B. Rečna plovidba	
a) oficiri, kormilari, piloti i lekari	2
b) ostala posada – momčad i osoblje	3
C. Osoblje pristaništa (luke)	vidi: Lučko osoblje
C	
Carinarnice	
A. Osoblje u administrativnoj službi (kancelarijska i spoljna služba)	1
a) u unutrašnjosti	1
b) na pograničnom području	2
B. Osoblje stražarske službe	2
Cirkusi	
a) direktori, biletari, binenmajstori, muzičari i ostalo administrativno osoblje	1
b) balerine na podu, mađioničari, žongleri i klovnovi	2
c) atlete, rvači, bokseri, balerine na žici, jahači, treneri, džokeji, dompteri (ukrotitelji zveri, ekvilibristi, čuvari hranitelji zveri)	3
Crkvenjaci i zvonari	1
Č	
Čamcima prevoznici (na vesla i motorni pogon)	
a) na moru	3
b) na rekama i jezerima	2
Čistači	
a) autobusa, trolejbusa, tramvaja, cipela, izloga i kancelarijskih prostorija	2
b) parketa, ulica i puteva, vagona, radionica, pogona, hala i sl.	2
c) bunara, kanalizacije, septičkih jama, parnih kotlova, prozora fasada i cisterni	3
Čistači brojila (strujomera, vodomera i sl.)	1
Čuvari	
a) bicikala, motornih vozila, istorijskih spomenika, magacina (dnevna služba), parkova, javnih rasadnika	1
b) brana, mostova, tunela, grobalja, noćni čuvari, polja, šuma, vinograda, prtljaga, ribarskih revira, svetionika, trafostanica, šuma od požara i silosa	2
c) lovačkih revira, životinja u zoološkom vrtu	3
d) čuvari čamaca i izdavaoci	1

D	
Dadijle	1
Dečja zabavišta (domovi, vrtovi i sl.) upravnici, vaspitačice i negovateljice dece	1
Dentisti i zubotehničari	1
Dezinsektori i dezinfektori	3
Dizaličari – upravljači kranova, bageristi, buldožeristi	3
Domaćice	
a) koje rade samo u bašti	1
b) koje rade u polju (bez mašina) ili u štalama	2
Domari	vidi: Nastojnici zgrada
Domari planinskih domova	1
Domari iznemoglih staraca	
a) stručno bolničko i medicinsko osoblje i vratari	1
b) osoblje u kuhinji, praonici i čistači	1
c) kvalifikovani radnici	vidi: Zanatlije
d) ostali radnici	3
Dostavljači robe	
a) koji prenose robu ručnim kolicima i triciklima	2
b) koji prenose robu motornim kolicima	3
Dostavljači novca	2
Dreseri pasa	2
Drvoseče	3
E	
Ekonomija	vidi: Poljoprivredna dobra
Elektrane i distributeri električne energije	
a) inženjeri i montažni nadzornici	2
b) merači jačine struje i napona, osoblje za montažu i održavanje unutrašnjih i spoljnih vodova, te ostalo osoblje	3
c) čitači strujomera	1
Ergele	
a) direktori – upravnici	2
b) konjušari, radnici u štalama, dreseri, treneri i ostali radnici, džokeji	3
F	
Fabrike	
A. Majstori, poslovođe i nadzornici	
a) u fabrikama gde radnici spadaju u drugi razred opasnosti	1
b) u fabrikama gde radnici spadaju u treći razred opasnosti	2
B. Tehnički rukovodioci	vidi : Tehnička služba
C. Osoblje koje obavlja fizičke radove	vidi: Radnici
D. Magacioneri	vidi: Magacioneri
Filmska preduzeća	
a) glumci, umetnici, statisti i celokupno operativno tehničko osoblje	2
b) ostali kvalifikovani i nekvalifikovani radnici	3
c) glumci koji izvode akrobatske vežbe, skokove, atrakcije, opasne vožnje, jašu, penju se po vrtletima i na brda i podvodni snimatelji	3+200%
d) kaskaderi	3+200%
Fizički radnici – nekvalifikovani radnici koji se povremeno angažuju	3
Fotoreporteri	2
G	
Garaže	vidi : Autoradionice
Gasioci kreča (vapna)	3
Geolozi	
a) samo za površinske radove	1
b) za površinske i podzemne radove	3
Geometri i geodeti – figuranti i pomoćnici	2

Građevinarstvo	
a) arhitekti, inženjeri, preduzimači i građevinski tehničari:	
1. koji vrše nadzor nad radovima na terenu	1
2. koji vrše nadzor nad radovima u tunelima, rudnicima, pri gradnji mostova, hidrocentrala, brana i bunara	2
b) građevinski majstori	
1. koji vrše samo nadzor nad radovima	2
2. koji fizički rade	2
3. koji vrše nadzor nad radovima i tunelima, rudnicima, pri gradnji mostova, hidrocentrala, brana i bunara	3
c) zidari	3
d) radnici koji rade na građevinama, putevima, železničkim prugama, na gradnji tunela, mostova, rovova, hidrocentrala, brana, kesona i bunara	3
e) mineri	3+100%
Grafički zavod – štamparija	
a) direktori, lektori, poslovođe, korektori	1
b) mašinisti, ulagači, mašinoslagači, radnici u rotaciji, kartonažeri, cinkografi, litografi, ručni slagači i ostali	2
Graničari	vidi: Armija
Groblje	
čuvari, kopači grobova i nosači mrtvacu, kao i radnici zaposleni u krematorijumima	2
H	
Havarije komesari	2
Hemičari	
a) ako rade na otrovnim gasovima, lako zapaljivim ili eksplozivnim materijama	3
b) ako rade sa ostalim materijama	2
Hemijske čistionice	
a) osoblje koje prima i izdaje robu	1
b) osoblje koje je zaposleno kod čišćenja i peglanja	2
Hipodrom	
a) upravnici	1
b) džokeji, konjušari i ostalo osoblje	3
Hirurzi	vidi: Lekari
Hoteli	vidi: Ugostiteljstvo
I	
Industrija	vidi: Fabrike, Radnici i Tehnička služba
Inkasanti – dostavljači dnevne pošte i kuriri	1
Instituti (naučni)	
a) osoblje koje se bavi samo teoretskim proučavanjem	1
b) osoblje koje se bavi eksperimentisanjem	2
c) osoblje koje radi sa otrovnim gasovima, lako zapaljivim ili eksplozivnim materijama	3
Inženjeri	
a) ako rade samo u kancelariji ili vrše nadzor na terenu, u fabrikama i pogonima gde radnici spadaju u 2. razred	1
b) ako vrše nadzor u tunelima, rudnicima, pri gradnji mostova, hidrocentrala, brana, bunara i u pogonima gde radnici spadaju u 3. razred	2
c) ako zalaze u tunele, rovove i rudarska okna	3
Izvršioци (egzekutori), sudski, poreski	2
K	
Kafane	vidi: Ugostiteljska preduzeća
Kastratori	3
Kazneni zavodi	
a) upravnici	1
b) nadzornici, stražari, vratari i bolničari	2

Kelneri	vidi: Ugostiteljska preduzeća
Kinematografi	
a) blagajnici, garderoberi i biletari	1
b) tehničko osoblje po vrsti zanimanja	vidi: Zanatlije
Klanice	
a) upravnik, direktori	1
b) upravnik koji vrši veterinarske poslove, veterinari, nadzornici, pregledači mesa i crevari	2
c) ostali kvalifikovani i nekvalifikovani radnici	3
Klavir-štimeri – (ugađači muzičkih instrumenata)	1
Knjigoveznice	vidi: Zanatlije
Kočijaši	3
Kolporteri – novina i reklamnih plakata	1
Konjušari	3
Kućne pomoćnice (bez poljskih radova)	1
Kuglane – postavljači čunjeva, samo kod te delatnosti	2
Kupatila	
a) garderoberi, redari, biletari i blagajnici	1
b) učitelji plivanja i čuvari kabina	2
c) služba spasavanja i nekvalifikovani radnici	2
d) kvalifikovani radnici	vidi: Zanatlije
L	
Laboranti	2
ako rade sa otrovnim gasovima, lako zapaljivim ili eksplozivnim materijama	3
Lekari	
a) hirurzi, patologo-anatomi, bakteriolozi, lekari bolnica za nervne i duševne bolesti i kaznenih zavoda	2
b) zubni i ostali lekari	1
c) brodski lekari	vidi: Brodarstvo
Letači	po posebnoj tarifi za letačko osoblje
Liftboji	1
Liftografi	vidi: Štamparije
Lovci	
a) lovci hajkači	3
b) lovci na divlje zveri	3+50%
Ložać centralnog grejanja	2
Lučko osoblje	
a) lučki kapetani, inspektori i disponenti	1
b) lučki tehničari, inženjeri, prometnici i stražari	2
c) lučki magacioneri i lučki radnici	3
M	
Magacioneri	
ukoliko kod pojedinih vrsta proizvodnje, trgovine i tome slično nije drugačije propisano, razvrstavaju se:	
a) lica u svojstvu šefa ili samo evidentičara primljene ili izdate robe	1
b) lica koja fizički rade	3
c) ostalo osoblje	3
Manekeni	1
Milicija	
a) administrativno osoblje koje radi samo kancelarijski posao	1
b) organi kriminalističke i srodne službe koji rade i na terenu, kao i milicioneri, pešaci, saobraćajci, milicioneri na graničnim prelazima	2
c) milicioneri konjanici i milicioneri u železničkoj službi	3
d) milicioneri šoferi i motociklisti	3

Mlekare, bezalkoholni restorani i poslastičarnice	
a) osoblje koje samo posluhuje	1
b) ostalo osoblje	2
Mornarica civilna	vidi: Brodarstvo
Mornarica ratna	
a) administrativno i intendatsko osoblje koje radi isključivo kancelarijske poslove u komandama van broda i muzičari koji rade isključivo na kopnu	1
b) administrativno i intendatsko osoblje, lekari, oficiri, podoficiri i muzičari na brodovima i ostalim plovnim objektima, mornari i ostala posada na brodovima i drugim plovnim objektima	3
c) osoblje podmornica	3+50%
d) obalski rodovi službe mornarice – vidi: Armija	
Muzari krava – vidi: Poljoprivredna dobra	2
Muzičari	
koncertni, operski, u kafanama, gostionicama, varijeteima, cirkusima na estradi	1
N	
Nabavljači	
a) stoke i drva	2
b) ostale robe	1
Nastavno osoblje (profesori, nastavnici, učitelji i treneri)	
a) koje izvodi samo teorijsku nastavu (eventualno i gimnastiku kao sporedan predmet), nastavu muzike i ženskog ručnog rada, praktičnu nastavu i eksperimente, nastavu u dečjim vrtićima i učenje plesa	1
b) koje izvodi vežbe sa otrovnim plinovima, lako zapaljivim i eksplozivnim materijama	3
c) koje izvodi vežbe u sportskim granama: alpinizam, fudbal, ragbi, hokej, rvanje, boks, džudžicu, džudo, skijanje, šofiranje	3
d) u ostalim sportskim granama i gimnastici, pomorskim školama i akademijama sa praktičnim vežbama na brodovima	2
Domari	
a) ako ne vrše zanatske radove (popravke) u zgradi	1
b) ako vrše zanatske radove (popravke) u zgradi	2
c) ako su ložači centralnog grejanja	2
Nosači	2
Novinari	1
O	
Obrtnici	vidi: Zanatlije
Organisti – orguljaši	1
Otpadnog materijala skupljači	3
P	
Pastiri	
a) krupne stoke	3
b) sitne stoke	2
Pčelari	2
Pečenjari – Pecari	
a) pečenje rakije	2
b) kestenja, kikirikija i sl.	2
Penzioneri	1
koji se bave nekim zanimanjem radi privređivanja	
prema vrsti posla koji obavljaju	
Pevači – kafanski i estradni	1
Pirotehničari	3+100%
Podrumari	
a) ako samo vode nadzor	2
b) ako i fizički rade	3
Poljoprivredna dobra	
a) direktori, agronomi i ostalo stručno osoblje koje fizički ne radi	1

b) radnici koji rade na mašinama, upravljači valjka, plugova, kombajnera, traktora, i sl., kojušari, čuvari ždrebacka i bikova	3
c) ostali poljoprivredni radnici i muzari	2
d) pastiri krupne stoke	3
e) pastiri sitne stoke	2
Portiri	vidi: Vratari
Poslanici, ambasadori, diplomatsko osoblje	1
Poštanski saobraćaj	
a) pismošoš, telegrafisti i ostalo administrativno osoblje	1
b) ostavljači telegrama, tehničko osoblje za pregled, postavljanje i održavanje telefonskih i telegrafskih linija, ambulatno osoblje u vozovima, osoblje zaposleno na železničkim stanicama i osoblje na prijemu i otpremi paketa na železničkim stanicama i pošrama	2
c) osoblje koje vrši instalacije i osoblje za održavanje i postavljanje telefonskih i telegrafskih linija	3
Pozorišno osoblje	
a) glumci, statisti, pevači, scenaristi, režiseri, intendanti, blagajnici, garderoberi, sufleri, vratari, biletari i redari	1
b) igrači baleta	2
c) tehničko osoblje po vrsti zaposlenja	vidi: Zanatlije
Pralje	2
Pratioci stoke u transportu	3
Prevoznici, sa stočnom zapregom i sa motornim vozilima	3
Privatnik – rentijer	1
Prodavci srećaka, novina, brošura, i sl. koji vrše prodaju na ulicama i po lokalima	1
Profesori	vidi: Nastavno osoblje
Putari	
a) koji fizički rade	2
b) nadzornici	1
R	
Radio-televizijske stanice	
a) administrativno i upravno osoblje, spikeri, scenaristi, režiseri, urednici emisija, statisti, glumci, pevači i mikseri	1
b) inženjeri, tehničari, mehaničari, snimatelji (kamermani na kopnu)	2
c) podvodni i vazduhoplovni snimatelji (kamermani) televizijski monter i električari, monter antena i relejnih stanica, kao i ostali nekvalifikovani radnici	3
Radnici u fabrikama i preduzećima	
a) bižuterijskih i filigranskih proizvoda, bombona i čokolade, keksa, konzervi, testa i duvana, galanterijskih proizvoda od alabastera, gipsa, smole, kosti, rožnjače, kože, veštačkih masa i sl., hemijskih i farmaceutskih proizvoda bez lako zapaljivih i otrovnih materija i zagušljivih gasova, kišobrana, kofera, lekova, osim u fabrikama etera, odeće (konfekcije), olovaka, ortopedskih pomagala, papirnih i kartonskih proizvoda, punionice alkoholnih i bezalkoholnih pića, montaža pisaa i računarskih mašina, sanitetskog materijala (vate, zavoja, gaze i sl.), satova, tekstilne industrije (predionica, tkačnica, trikotaže i pletenih proizvoda, proizvodnja rublja i jute)	2
b) radnici ostalih fabrika i preduzeća koji ovde nisu izričito navedeni	3
Raznosaa novina i plakata	vidi: Kolporteri
Restorani	vidi: Ugostiteljska preduzeća
Revizori	
a) parnih kotlova	2
b) elektropostrojenja	3
Ribari profesionalci	
a) na rekama i jezerima	2
b) na moru	3
Ribnjaci	
a) upravnik	1
b) osoblje koje fizički radi	2

Ronioci	3+50%
Rudari	
a) rudari i svi ostali radnici koji rade na površinskom i jamskom kopu, inženjeri i nadzorno osoblje koje zalazi u okna	3
b) inženjeri i nadzorno osoblje koje ne zalazi u okna, hemičari, laboranti i magacioneri van jame	2
c) ostalo osoblje	razvrstava se prema delatnosti koju obavlja
S	
Sanitarni tehničari	
a) u ustanovama	1
b) u industriji	2
Servis za pranje rublja	
a) osoblje koje prima i izdaje rublje	1
b) osoblje koje radi sa mašinama za pranje rublja i peglanje	2
Skeledžije – splavari	3
Slikari akademski	
a) u ateljeima ili prirodi	1
b) na skelama (restauratori, kopisti fresaka)	2
Speleolozi	3
Splavari	3
Sportski treneri	vidi: Nastavno osoblje
Strvoderi – šinteri	3
Sportske sudije	2
Studenti	
a) veterine, rudarstva i fiskulture	2
b) svi ostali studenti	1
Sveštenici	1
Svetionika čuvari	2
Š	
Šoferi	3
Špedicije – transportna preduzeća	
a) nadzornici i evidentičari	1
b) magacioneri i ostali transportni radnici	3
Štamparije	vidi: Grafički zavod
Štrojači	3
Šumarstvo	
a) nadšumari, šumari i šumski službenici koji vrše nadzor	1
b) čuvari šuma i šumski manipulanti	2
c) drvoseče i ostali šumski radnici	3
T	
Tehnička služba	
a) tehnički službenici ako rade samo u kancelariji ili vrše nadzor na terenu, fabrikama i pogonima gde radnici spadaju u 2. razred	1
b) ako vrši nadzor u tunelima, rudnicima, pri gradnji mostova, hidrocentrala, brana, bunara i pogonima gde radnici spadaju u 3. razred	2
c) ako zalaze u tunele, rovove i rudarska okna	3
Televizija	vidi: Radio-televizijske stanice
Toplane	
a) pogonski inženjeri, nadzornici i sl.	2
b) ostalo osoblje	3
Trafikanti	1
Traktoristi	vidi: Poljoprivredna dobra i zemljoradnici
Tramvajski i trolejbuski saobraćaj	
a) kontrolori, revizori, kondukteri, skretničari i čistači šina	2
b) vozači	3

Transportna preduzeća	vidi: Špedicije
Trgovačka preduzeća	
a) lakom robom (manufaktura, konfekcija, galanterija, bižuterija, drogerija, parfimerija, knjižara i papirnica)	1
b) sa teškom robom (gvožđe, metali, mašine, staklo, kolonijali i poljoprivredni proizvodi, nameštaj, ogrevni i građevinski materijal)	2
c) osoblje u magacinima	
d) osobe koje vode i nadziru	1
e) osobe koje fizički rade u magacinima sa lakom robom	2
f) osobe koje fizički rade u magacinima sa teškom robom	3
Trgovački zastupnici, agenti i putnici	2
U	
Učenici preko 15 godina starosti	
a) sa teoretskom nastavom, tehničkih, šumarskih i drugih stručnih škola sa praktičnom nastavom	1
b) pomorskih škola i akademija sa praktičnom vežbom na brodu	3
c) škola u privredi	prema struci za koju se spremaju
Učitelji	vidi: Nastavno osoblje
Ugljenari – ćumurđije	3
Ugostiteljska preduzeća (hoteli, restorani, kafane, gostionice, bifei i lokali društvene ishrane)	
a) direktori i nadzorno osoblje, osoblje recepcije i menjačnice, garderoberi, vratari i liftboji	1
b) kelneri i osoblje u kuhinji, šankisti, barmeni i sobarice	2
c) podrumski radnici	3
V	
Vajari – umetnici, vajarski pomoćnici	2
Vatrogasci	
– profesionalni	3
Veterinari i veterinarski tehničari	2
– ako rade u zoološkim vrtovima	3
Vinogradarstvo – vinogradarski radnik i rasadničar	2
– ako radi sa mašinom	3
Vodiči	
a) po gradovima, muzejima, invalida i slepih	1
b) po pećinama	2
c) na visoka brda i ledenjake (glečere)	3
Vratari	
a) u bolnicama za duševne i nervne bolesti i kazneno-popravnim zavodima	2
b) ostali	1
Z	
Zabavni parkovi	
a) upravnik, direktor, biletari, blagajnici i drugo upravno osoblje	1
b) fizički radnici	3
Zadruge	
a) upravnici i poslovođe	1
b) nabavno-prodajne zadruge	vidi: Trgovačka preduzeća
c) prerađivačke zadruge	vidi: Zanatlije
d) seljačke radne zadruge	vidi: Poljoprivredna dobra
Zanatlije	
Zanatlijama u smislu ovog propisa smatraju se:	
a) samostalni zanatski majstori, njihovi pomoćnici i učenici u privredi (šegrti)	
b) kvalifikovani zanatski majstori i kvalifikovani radnici zaposleni kod ustanova, zavoda i društvenih organizacija	
Abadžije	2
Aranžeri izloga	2

Automehaničari, autolimari, autolakireri, autobravari, autotapetari, autokolari, autoelektričari i autoelektričari za akumulatore	3
Bačvari	
a) bez mašina	2
b) sa mašinama	3
Bageristi	3
Bakro-kovači – bakračari	3
Bandažisti, ortopedski majstori	2
Baštovani	2
Bojadžije	2
Bravari	3
Brijači, frizeri i manikiri	2
Brusači stakla, noževa i makaza	2
Bunardžije, kopači bunara	3
Cementari	3
Ciglari	2
Cinkografi	2
Cirkularisti	3
Cizeleri, vidi: Graveri	2
Crevari	2
Cepači drveta	3
Čevabdžije	2
Čurčija – krznar	2
Čamaca izrađivači	
a) bez mašina – ručni rad	2
b) sa mašinama	3
Četkari	2
Čistači	vidi pod „Č“: Čistači
Čišćenje i bojenje tekstila	2
Dekorateri	
a) koji rade u radionicama, na izložbama i izlozima	2
b) koji rade na skelama	3
Dezinfektori, dezinsektori i deratizatori	3
Dimničari	vidi: Odžaćari
Drvorezbari	2
Drvotokari (draksleri)	
a) ako je ručni rad	2
b) ako je rad na mašinama	3
Dugmetari	2
Duvači stakla	3
Elektromonteri, električari, elektroinstalateri, elektromehaničari i elektrovarioci	3
Farbari i moleri	3
Fasaderi	3
Fijakeristi	3
Filigrameri	2
Firmopisac	2
– ako i montira	3
Fotografi i foto-laboranti	2
Frezeri	3
Galvanizeri, galvanoplastičari	3
Gateristi za rezanje drveta i kamena	3
Glačaoci kamena	2
Glačaoci kanapa	2
Glačaoci rublja i rukavica	2
Glazeri keramike	2
Gliničari – grnčari	2

Glodači – strugari	
a) predmeta od drveta	2
b) predmeta od kamena	3
c) predmeta od stakla	2
Gostioničari	2
Građevinski bravari	3
Graveri	2
Herikter (krojač gornjeg dela obuće)	2
Instalateri električnih, plinskih i vodovodnih instalacija	3
Izrađivači jorgana – popluna	2
Izrađivači kravata	2
Izrađivači muzičkih instrumenata	2
Izrađivači sita	2
Izrađivači skija	3
Izrađivači veštačkog cveća	2
Jorgandžije – poplunari	2
Juveliri – zlatari	2
Kačari – bačvari	
a) ručni rad	2
b) sa mašinama	3
Kamenoresci	3
Kapadžije, kapari	2
Karoseristi	3
Kasapi	3
Kazandžije	3
Keramičari	2
Kitničari (veštačko cveće)	2
Kišobrandžije	2
Klavir-štimeri, ugađači muzičkih instrumenata	2
Klesari	
a) bruseva	3
b) kamena za spomenike	3
mlinskih kamena	3
Knjigovesci i kartonažeri	2
Kočijaši, fijakeristi	3
Kolari	3
Kopači bunara	3
Kopitari	3
Korpari	2
Kotlari, bakračari	3
Kovači i potkivači	3
Kovači umetnički	3
Kozmetičari	2
Kožari	2
Krojači, krojačice	2
Krovopokrivači	3
Krznari	2
Lakireri i politireri	3
Limari	3
Litografi	2
Lovci metala	3
Lončari	2
Londineri	2
Mađioničari	2
Manekeni	1
Manikiri	2

Maseri	2
Mehaničari	
a) precizne mehanike	2
b) automehaničari i ostali	3
Mesari	3
Metalostrugari	3
Metlari	2
Mineri	3
Mlinari	3
Modelari	3
Modiskinje	2
Moleri i farbari	3
Muzičkih instrumenata izrađivači i popravljajući	2
Nikleri (galvanizeri)	3
Nožari	3
Obučari, opančari i papučari	2
Odžačari (dimničari)	3
Optičari	2
Oštrači sečiva (brusači)	2
Parketari	2
Pčelari	2
Pećari	2
Pečatoresci	2
Pedikiri	2
Peglačice	2
Pekari	2
Pinteri	vidi: Bačvari
Pirotehničari	3+100%
Pletilje	2
Poslastičari	2
Potkivači – kovači	3
Perači rublja	2
Prevoznici	
– sa konjskom zapregom kamionima	3
Puškari	3
Radiotehničari	2
Rezbari	2
Rukavičari	2
Sajdžije (urari, časovničari)	2
Sarači (sedlari, remenari) samardžije	2
Sirari	2
Šita izrađivači	2
Slikari – pismoslikari	
a) koji rade na skelama ili lestvama	3
b) ostali	2
Soda vode proizvođači	3
Staklari, stakloresci	2
Stolari	
a) bez upotrebe mašina	2
b) sa upotrebom mašina	3
Strugari – pilari	
– sa ručnim testerama (pilama) na gaterima cirkularima i tračnim testerama	3
Strvoderi (šinteri)	3
Svećari – voskari i licidari	2
Šeširdžije – klobučari	2
Šoferi	3

Tapetari	2
Tašneri – torbari	2
Teraceri ako rade na krovovima	3
Tesari	3
Tkači	2
Tokar	Vidi: Glodač
Užari	2
Vazduhoplovno civilno	vidi: Aerodromi
Vlasuljari	2
Voskari – licideri	2
Vulkanizer gume	3
Vunovlačari	2
Zavarivači	3
Zidari	3
Zlatari – juveliri	2
Zvonolivci	3
Zanatlije ostalih vrsta koji u ovom popisu nisu izričito pomeniti razvrstavaju se u 2. razred opasnosti ako rade bez mašina, inače u 3. razred opasnosti	
Zanatlije koje vrše samo nadzor i upravljanje u zanatskim delatnostima koje spadaju u 3. razred opasnosti razvrstavaju se u 2. razred	
Zemljoradnici	
a) seljaci	2
b) ako rade na mašinama	3
Zoološki vrtovi	
a) upravnici	2
b) veterinari	3
c) čuvari i hraniooci zveri	3
d) ostalo kvalifikovano i nekvalifikovano osoblje	3
Železničke radionice i ložionice	
a) upravnici – šefovi	1
b) inženjeri i tehničari	2
c) inženjeri i tehničari ako rade isključivo u kancelariji	1
d) poslovođe i nadzorni majstori	2
e) kvalifikovani i nekvalifikovani radnici	3
f) administrativno osoblje	1
Železnički saobraćaj	
a) saobraćajno i administrativno stanično osoblje koje radi isključivo u kancelariji	1
b) kondukteri, kontrolori, revizori, vozovođe, nadzornici lokomotiva, manipulanti, pregledači kola, popisivači kola, poštansko-ambulantno osoblje, čuvari pruga, mazači, čistači kola, osoblje vagon-restorana i spavaćih kola	2
c) osoblje pokretnih bifea	2
d) mašinovođe, mašinovođe na manevrima, ložači i šoferi	3
e) kočničari, skretničari, nadzornici skretnica	3
f) ugljari, rameri, pružni radnici, radnici na utovaru i istovaru i slično	3
g) manevarsko osoblje	3
h) osoblje koje održava elektro uređaj – vidi pod: Elektrane i distributeri električne energije	3
SAMO ZA OSIGURANJA KOJA NISU VEZANA ZA ZANIMANJE	
Turisti, izletnici, lica na odmoru	
a) lov	2
b) puzanje po vrletima – alpinistika	3
c) ribolov	2
Nezaposlena lica	
a) ako rade u kući i u bašti	1
b) ako obavljaju i kakve druge poslove, razvrstavaju se prema vrsti posla	

Istraživanje – ekspedicije	
a) u još neispitana područja	3+100%
b) na planine preko 6000 metara i više	3+200%
c) Arktika i Antarktika, tropi i pustinje	3+100%
d) s malim brodovima – mora	3
e) s malim brodovima – okeani	3+200%
Za druge delatnosti koje nisu vezane za zanimanje, razred opasnosti određuje Osiguravač u skladu sa sličnim rizicima koji sadrže popis zanimanja, raspored sportova u razrede opasnosti i napred navedeni popis	

Prilog br. 2

OPŠTA TABELA za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) Osiguranika kao posledice nesrećnog slučaja (nezgode)

Uvodne napomene

- (1) U smislu člana 21. Uslova za individualno osiguranje lica od posledica nesrećnog slučaja (nezgode), ova Opšta tabela primenjuje se za određivanje procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (u daljem tekstu: Tabela invaliditeta), i sastavni je deo Uslova svakog pojedinog Ugovora o individualnom osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja koji Ugovarač osiguranja zaključi sa Akcionarskim društvom za osiguranje i reosiguranje gde je ovakvo pokriće ugovoreno.
- (2) Procenat invaliditeta određuje se prema Tabeli invaliditeta posle završenog lečenja, u vreme kada je kod Osiguranika u odnosu na pretrpljene povrede i nastale posledice nastupilo stanje ustaljenosti, tj. kada se prema lekarskom predviđanju ne može očekivati da će se stanje poboljšati ili pogoršati. Ako to stanje ne nastupi ni po isteku tri godine od dana nastanka nesrećnog slučaja, kao konačno se uzima stanje po isteku ovog roka i prema njemu se određuje procenat invaliditeta.
- (3) Kod višestrukih povreda pojedinih udova, kičme ili orga na, ukupni invaliditet na određenom udu, kičmi ili organu određuje se tako što se za najveću posledicu oštećenja uzima puni procenat predviđen u Tabeli invaliditeta; od sledećeg najvećeg oštećenja uzima se polovina procenta predviđenog u Tabeli invaliditeta itd. redom 1/4, 1/8 itd. Ukupan procenat ne može premašiti procenat koji je određen Tabelom invaliditeta za potpuni gubitak tog uda ili organa. Posledice povrede prstiju sabiraju se bez primene gornjeg principa, uz uvažavanje posebnih uslova u Tabeli invaliditeta. Obavezno je komparativno merenje ar trometrom.
- (4) U individualnom osiguranju lica od posledica nesrećnog slučaja, kod gubitka opšte radne sposobnosti primenjuje se isključivo procenat određen ovom Tabelom invaliditeta.
- (5) Ocene invaliditeta za različite posledice na jednom zglobu gornjih i donjih ekstremiteta se ne sabiraju, a invaliditet se određuje po onoj tački koja daje veći procenat, izuzev kolena, gde se primenjuje princip iz tačke 3. s tim što zbir procenata za pojedinačna oštećenja ne može preći ukupno 30% invaliditeta.
- (6) Prilikom primene određenih tačaka iz Tabele invalidite ta za jednu posledicu, primenjuje se na istim organima ili ekstremitetima ona tačka koja određuje najveći procenat, odnosno nije dozvoljena primena dve tačke za isto funkcionalno oštećenje, odnosno posledicu.
- (7) U slučaju gubitka više udova ili organa usled jednog nesrećnog slučaja, procenti invaliditeta za svaki pojedini ud ili organ sabiraju se, ali ne mogu iznositi više od 100%.
- (8) Ako je opšta radna sposobnost Osiguranika bila trajno umanjena pre nastanka nesrećnog slučaja, obaveza Osiguravača određuje se prema novom invaliditetu nezavisno od ranijeg, osim u sledećim slučajevima:
 - 1) ako je prijavljen nesrećni slučaj prouzrokovao povećanje dotadašnjeg invaliditeta, obaveza Osiguravača se utvrđuje prema razlici između ukupnog procenta invaliditeta i ranijeg procenta;
 - 2) ako Osiguranik prilikom nesrećnog slučaja izgubi ili povredi jedan od ranije povređenih udova ili organa, obaveza Osiguravača utvrđuje se samo prema povećanom invaliditetu.
- (9) Ako je definicijom invaliditeta izraženom kroz određenu tačku Tabele invaliditeta predviđeno da postoji više stepeni oštećenja (razgraničenih oznakama a, b, c ili d) isključivo je pravo lekara cenzora Osiguravača da proceni stepen invaliditeta u okviru definisane tačke.
- (10) Ako je definicijom invaliditeta izraženom kroz određenu tačku Tabele invaliditeta predviđen procenat invaliditeta u određenom rasponu, isključivo je pravo lekara cenzora Osiguravača da utvrdi ovaj procenat prema stručnoj proceni u okviru definisanog raspona.
- (11) Subjektivne tegobe u smislu smanjenja motorne mišićne snage, bolova i otoka na mestu povrede ne uzimaju se u obzir pri određivanju procenta trajnog gubitka opšte radne sposobnosti. Individualne sposobnosti, socijalni položaj ili zanimanje (profesionalna sposobnost) Osiguranika ne uzimaju se u obzir pri određivanju procenta invaliditeta.

I. Glava		
1.	Difuzna oštećenja mozga sa klinički utvrđenom slikom dekortikacije, odnosno decerebracije:	
	<ul style="list-style-type: none"> • hemiplegija inveteriranog tipa sa afazijom i agnozijom; • demencija (Korsakovljev sindrom); • obostrani Parkinsonov sindrom sa izraženim rigorom; • kompletna – hemiplegija, paraplegija, triplegija, tetraplegija; • epilepsija sa demencijom i psihičkom deterioracijom; • psihoza nakon organske povrede mozga 	100%
2.	Oštećenje mozga sa klinički utvrđenom slikom:	
	<ul style="list-style-type: none"> • hemipareza sa jako izraženim spasticitetom; • ekstrapiramidalna simptomatologija (nemogućnost koordinacije pokreta ili postojanje grubih nehotičnih pokreta); • pseudobulbarna paraliza sa prisilnim plaćem ili smehom; oštećenje malog mozga sa izraženim poremećajima ravnoteže, hoda i koordinacije pokreta 	90%
3.	Pseudobulbarni sindrom	80%
4.	Epilepsija sa učestalim napadima i karakternim promenama ličnosti, bolnički evidentiranim, nakon bolničkog lečenja sa odgovarajućim ispitivanjima	70%
5.	Žarišna oštećenja mozga sa bolnički evidentiranim posledicama psihoorganskog sindroma, sa nalazom psihijatra i psihologa nakon bolničkog lečenja sa odgovarajućim ispitivanjima:	
	a) u lakom stepenu	40%
	b) u srednjem stepenu	50%
	c) u jakom stepenu	60%
6.	Hemipareza ili disfazija:	
	a) u lakom stepenu	30%
	b) u srednjem stepenu	40%
	c) u jakom stepenu	50%
7.	Oštećenje malog mozga sa adiadohokinezom i asinergijom	40%
8.	Epilepsija sa retkim napadima:	
	a) bez napada uz redovnu medikaciju	20%
	b) sa retkim napadima uz medikaciju	30%
9.	Kontuzione povrede mozga:	
	a) postkontuzioni sindrom uz postojanje objektivnog neurološkog nalaza posle bolnički utvrđene kontuzije mozga;	20%
	b) operisani intracerebralni hematom bez neurološkog ispada	20%
10.	Stanje posle trepanacije svoda lobanje ili loma baze lobanje ili svoda lobanje, rentgenološki verifikovano	10%
11.	Gubitak vlasišta:	
	a) polovina površine vlasišta	15%
	b) čitavo vlasište	30%
Posebni uslovi		
1. Sve forme epilepsije moraju biti bolnički utvrđene uz primenu savremenih dijagnostičkih metoda.		
2. Kod različitih posledica povrede mozga usled jednog nesrećnog slučaja procenti se za invaliditet ne sabiraju, već se procenat određuje samo po tački koja je najpovoljnija za Osiguranika.		
3. Trajni invaliditet za sve slučajeve koji potpadaju pod tačke 1. do 10. određuje se najranije 10 meseci posle povrede.		
II. Oči		
12.	Potpuni gubitak vida na oba oka	100%
13.	Potpuni gubitak vida na jedno oko	33%
14.	Oslabljenje vida jednog oka: za svaku desetinu smanjenja vida	3.30%
15.	U slučaju da je na drugom oku vid oslabljen za više od tri desetine, za svaku desetinu smanjenja vida povređenog oka određuje se	6.60%
16.	Diplopija kao trajna i ireparabilna posledica povrede oka:	
	a) eksterna oftalmoplegija	10%
	b) totalna oftalmoplegija	20%
17.	Gubitak očnog sočiva:	
	a) afakija jednostrana	20%
	b) afakija obostrana	30%
18.	Nepotpuna unutarnja oftalmoplegija	10%
19.	Koncentrično suženje vidnog polja na preostalom oku:	
	a) do 60 stepeni	10%

b) do 40 stepeni	30%
c) do 20 stepeni	50%
d) do 5 stepeni	60%
20. Jednostrano koncentrično suženje vidnog polja:	
a) do 30 stepeni	15%
c) do 5 stepeni	30%
21. Homonimna hemianopsija	30%
Posebni uslovi	
1. Invaliditet se nakon ablacije retine određuje po tačkama 14. i 15.	
2. Povreda očne jabučice koja je uzrokovala ablaciju retine mora biti bolnički dijagnostifikovana.	
3. Ocena oštećenja oka vrši se po završenom lečenju, izuzev po tačkama 16. i 18. za koje minimalni rok iznosi godinu dana nakon povrede.	
III. Uši	
22. Potpuna gluvoća na oba uha sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa	40%
23. Potpuna gluvoća na oba uha sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa	60%
24. Potpuna gluvoća na jednom uhu sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa	15%
25. Potpuna gluvoća na jednom uhu sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa na tom uhu	20%
26. Obostrana naglupost sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa obostrano: ukupni gubitak sluha po Fowler-Sabine:	
a) 31–60%	10%
b) 61–85%	20%
27. Obostrana naglupost sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa: ukupni gubitak sluha po Fowler-Sabine:	
a) 20–30%	10%
b) 31–60%	20%
c) 61–85%	30%
28. Jednostrana teška naglupost sa urednom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa: gubitak sluha na nivou 90- 95 decibela	10%
29. Jednostrana teška naglupost sa ugaslom kaloričnom reakcijom vestibularnog organa: gubitak sluha na nivou 90- 95 decibela	12.5%
30. Povrede ušne školjke: potpuni gubitak ili potpuna deformacija ušne školjke	10%
Posebni uslovi	
1. Za sve slučajeve iz ove glave određuje se invaliditet posle završenog lečenja, ali ne ranije od 6 meseci nakon povrede, izuzev tačke 30. koja se ceni po završenom lečenju.	
IV. Lice	
31. Ozbiljno deformirajuća oštećenja na licu praćena funkcionalnim smetnjama i/ili posttraumatski deformiteti kostiju lica:	
a) u srednjem stepenu	10%
b) u jakom stepenu	25%
Posebni uslovi	
1. Za kozmetičke i estetske ožiljke na licu ne određuje se invaliditet.	
32. Ograničeno otvaranje usta:	
a) razmak gornjih i donjih zuba – do 3 cm	15%
b) razmak gornjih i donjih zuba – do 1,5 cm	30%
33. Defekti na čeljusnim kostima, jeziku ili nepcima sa funkcionalnim smetnjama:	
a) u lakom stepenu	10%
b) u srednjem stepenu	20%
c) u jakom stepenu	30%
Posebni uslovi	
1. Za slučajeve po tačkama 36, 37. i 38. invaliditet se određuje posle završenog lečenja, ali ne ranije od 6 meseci posle povrede.	
34. Pareza facijalnog živca posle frakture slepoočne kosti ili povrede odgovarajuće parotidne regije:	
a) u srednjem stepenu	10%
b) u jakom stepenu sa kontrakturom i tikom mimičke muskulature	20%
c) paraliza facijalnog živca	30%
Posebni uslovi	
1. Invaliditet po tački 34. određuje se posle završenog lečenja, ali ne ranije od 1 godine posle povrede.	

V. Nos		
35. Povrede nosa:		
a) delimičan gubitak nosa		15%
b) gubitak čitavog nosa		30%
36. Promena oblika piramide nosa:		
a) u srednjem stepenu		10%
c) u jakom stepenu		15%
VI. Dušnik i jednjak		
37. Povrede dušnika:		
a) stenoza dušnika posle povrede grkljana i početnog dela dušnika		10%
38. Stenoza dušnika radi koje se mora trajno nositi kanila		60%
39. Trajna organska promuklost zbog povrede:		
a) jačeg intenziteta		15%
40. Suženje jednjaka:		
a) u lakom stepenu		10%
b) u srednjem stepenu		20%
c) u jakom stepenu		30%
41. Potpuno suženje jednjaka sa trajnom gastrostomom		80%
VII. Grudni koš		
42. Povrede rebara:		
a) prelom 3 ili više rebara zaceljen sa dislokacijom bez smanjenja plućne ventilacije restriktivnog tipa do		10%
43. Stanje nakon torakotomije		10%
44. Oštećenje plućne funkcije restriktivnog tipa usled loma rebara, penetrantnih povreda grudnog koša, posttraumatskih adhezija, hematoraksa i pneumotoraksa:		
a) 20–30% smanjen vitalni kapacitet		15%
b) 31–50% smanjen vitalni kapacitet		30%
c) za 51% ili više smanjen vitalni kapacitet		50%
45. Fistula nakon emfizema		15%
46. Hronični plućni apsces		20%
Posebni uslovi		
1. Kapacitet pluća određuje se ponovljenom spirometrijom, a po potrebi i detaljnom pulmološkom obradom i ergometrijom.		
2. Ako su stanja iz tač. 42, 43, 45. i 46. praćena poremećajem plućne funkcije restriktivnog tipa, onda se ne cene po navedenim tačkama, već po tački 44.		
3. Po tačkama 44, 45, i 46. cene se i nakon završenog lečenja, ali ne ranije od jedne godine od dana povređivanja.		
4. Za prelom jednog rebra ne određuje se invaliditet.		
47. Gubitak jedne dojke:		
a) do 50. godine života		10%
48. Gubitak obe dojke:		
a) do 50. godine života		30%
b) preko 50. godine života		15%
c) teško oštećenje obe dojke do 50. godine života		10%
49. Posledice penetrantnih povreda srca i velikih krvnih sudova grudnog koša:		
a) srce sa normalnim elektrokardiogramom		30%
b) sa promenjenim elektrokardiogramom prema težini promene do		60%
c) krvni sudovi		15%
d) aneurizma aorte sa implantatom		40%
VIII. Koža		
50. Dublji ožiljci na telu nakon opekotina ili povreda bez smetnji motiliteta a zahvataju:		
a) do 20% površine tela do		10%
b) preko 20% površine tela		15%
51. Duboki ožiljci na telu nakon opekotina ili povreda, koji zahvataju:		
a) do 10% površine tela do		10%
b) do 20% površine tela do		20%
c) preko 20% površine tela		30%

Posebni uslovi

1. Slučajevi iz tač. 50. i 51. izračunavaju se primenom pravila devetke.
2. Dublji ožiljak nastaje nakon intermedijalne opekotine (II-B stepen) i/ili povrede sa manjim defektom kože.
3. Duboki ožiljak nastaje nakon duboke opekotine (III stepen) ili potkožne subdermale (IV stepen) i/ili većeg defekta kožnog pokrivača.
4. Za posledice epidermalne opekotine (I stepen) i površine (II-A stepen) invaliditet se ne određuje.
5. Funkcionalne smetnje izazvane opekotinama ili povredama iz tačke 59. ocenjuju se i prema odgovarajućim tačkama Tabele.

IX. Trbušni organi	
52. Povrede dijafragme:	
a) stanje nakon prsnuća dijafragme u bolnici neposredno nakon povrede verifikovano i hirurški zbrinuto	20%
b) Dijafragmalna hernija – recidiv nakon hirurški zbrinute dijafragmalne traumatske kile	30%
53. Postoperativna hernija posle laparotomije koja je rađena zbog povrede:	
a) lakši stepen	10%
b) teški stepen	20%
54. Povreda creva ili jetre, slezine, želuca:	
a) sa šivenjem	15%
b) povreda creva ili želuca sa resekcijom	20%
c) povreda jetre sa resekcijom	30%
55. Gubitak slezine (splenectomy):	
a) do 20 godina starosti	25%
b) preko 20 godina starosti	15%
56. Povreda gušterače prema funkcionalnom oštećenju do	20%
57. Anus praeternaturalis – trajni	50%
58. Sterkoralna fistula	30%
59. Incontinentio alvi trajna:	
a) delimična	30%
b) potpuna	60%
X. Mokraćni organi	
60 Gubitak jednog bubrega uz normalnu funkciju drugog	30%
61. Gubitak jednog bubrega uz oštećenje funkcije drugog:	
a) do 30% oštećenja funkcije	40%
b) preko 30% a do 50% oštećenja funkcije	55%
c) preko 50% oštećenja funkcije do	80%
62. Funkcionalna oštećenja jednog bubrega:	
a) do 30% oštećenja funkcije	10%
b) do 50% oštećenja funkcije	15%
c) preko 50% oštećenja funkcije	20%
63. Funkcionalna oštećenja oba bubrega:	
a) do 30% oštećenja funkcije do	30%
b) do 50% oštećenja funkcije	45%
c) preko 50% oštećenja funkcije	60%
64. Poremećaj ispuštanja mokraće usled povrede uretre gradiirano po Charrieru:	
a) u lakom stepenu (ispod 18 ch)	10%
b) u srednjem stepenu (ispod 14 ch)	20%
c) u jakom stepenu (ispod 6 ch)	35%
65. Povreda mokraćnog mehura mokraćne bešike sa smanjenim kapacitetom za svaku 1/3 smanjenja kapaciteta	10%
66. Potpuna inkontinencija urina:	
a) kod muškarac	40%
b) kod žena	50%
67. Urinarna fistula:	
a) uretralna	20%
b) perinealna i vaginalna	30%
XI. Genitalni organi	
68. Gubitak jednog testisa do 60. godine života	15%
69. Gubitak oba testisa do 60. godine života	50%

70.	Gubitak oba testisa preko 60. godine života	30%
71.	Gubitak penisa do 60. godine života	50%
72.	Gubitak penisa preko 60. godine života	30%
73.	Deformacija penisa sa onemogućenom kohabitacijom do 60 godina života	50%
74.	Deformacija penisa sa onemogućenom kohabitacijom preko 60 godina života	30%
75.	Gubitak materice i jajnika do 55. godine života:	
	a) gubitak materice	30%
	b) gubitak jednog jajnika	10%
	c) gubitak oba jajnika	10%
76.	Gubitak materice i jajnika preko 55. godine života	
	a) gubitak materice	10%
77.	Oštećenja vulve i vagine koja onemogućavaju kohabitaciju do 60 godina života	50%
78.	Oštećenja vulve i vagine koja onemogućavaju kohabitaciju preko 60 godina života	15%
XII. Kičmeni stub		
79.	Povreda kičmenog stuba sa trajnim oštećenjem kičmene moždine ili perifernih živaca (tetraplegija, paraplegija, triplegija), sa gubitkom kontrole defekcije i uriniranja	100%
80.	Povreda kičmene moždine sa potpunom paralizom donjih ekstremiteta bez smetnje defekcije i uriniranja	80%
81.	Povreda kičme sa trajnim oštećenjem kičmene moždine ili perifernih živaca (tetrapareza, tripareza) bez gubitka kontrole defekcije i uriniranja, verifikovana EMG-om:	
	a) u lakom stepenu do	40%
	b) u srednjem stepenu	50%
	c) u jakom stepenu	60%
82.	Povreda kičmenog stuba sa parezom donjih ekstremiteta, verifikovana EMG-om:	
	a) u lakom stepenu do	30%
	b) u srednjem stepenu	40%
	c) u jakom stepenu	50%
Posebni uslovi		
1. Oštećenja koja spadaju pod tačke 80. i 81. cene se po utvrđivanju ireparabilnih neuroloških lezija, a za tačke 82. i 83. cene se po završenom lečenju, ali ne ranije od 2 godine od dana povređivanja.		
83.	Smanjena pokretljivost kičme kao posledica preloma najmanje dva pršljena uz promenu krivulje kičme (kifoza, gibus, skolioza):	
	a) u lakom stepenu do	20%
	b) u srednjem stepenu	30%
	c) u jakom stepenu	40%
84.	Smanjena pokretljivost kičme posle povrede vratnog segmenta:	
	a) u lakom stepenu do	10%
	b) u srednjem stepenu	20%
	c) u jakom stepenu	30%
85.	Smanjena pokretljivost kičme posle povrede koštanog dela torakalnog segmenta:	
	a) u srednjem stepenu	10%
	b) u jakom stepenu	15%
86.	Smanjena pokretljivost kičme posle povrede koštanog dela lumbalnog segmenta:	
	a) u lakom stepenu do	15%
	b) u srednjem stepenu	25%
	c) u jakom stepenu	35%
87.	Serijski prelom 3 ili više poprečnih nastavaka kičme do	10%
Posebni uslovi		
1. Hernija disci intervertebralis, sve vrste lumbalgija, diskopatija, spondiloza, ondilolisteza, spondiloliza, sakralgija, miofascitisa, koccigodinija, išialgija, fibrozitisa, fascitisa i sve patoanatomske promene slabinsko-krstne regije označene analognim terminima nisu obuhvaćene osiguranjem.		
XIII. Karlica		
88.	Višestruki prelom karlice uz težu deformaciju ili denivelaciju sakroilijakalnih zglobova ili simfize	30%
89.	Simfizeoliza sa dislokacijom horizontalnom i/ili vertikalnom:	
	a) veličine 1 cm	10%
	b) veličine 2 cm	15%
	c) veličine preko 2 cm	25%

90.	Prelom jedne crevne kosti saniran uz dislokaciju	10%
91.	Prelom obe crevne kosti saniran uz dislokaciju	15%
92.	Prelom stidne ili sedne kosti saniran uz dislokaciju	10%
93.	Prelom 2 kosti: stidne, sedne, ili stidne i sedne uz dislokaciju	15%
94.	Prelom krstačne kosti, saniran uz dislokaciju	10%
95.	Trtična kost:operativno odstranjena trtična kost	10%

Posebni uslovi

1. Za prelome kostiju karlice koji su zarasli bez dislokacije i bez objektivnih funkcionalnih smetnji ne određuje se invaliditet.

XIV. Ruke

96.	Gubitak obe ruke ili šake	100%
97.	Gubitak ruke u ramenu (eksartikulacija)	70%
98.	Gubitak ruke u području nadlaktice	65%
99.	Gubitak ruke ispod lakta sa očuvanom funkcijom lakta	60%
100.	Gubitak šake	55%
101.	Gubitak svih prstiju:	
	a) na obe šake	90%
	b) na jednoj šaci	45%
102.	Gubitak palca	20%
103.	Gubitak kažiprsta	12%
104.	Gubitak srednjeg, domalog i malog prsta:	
	a) srednjeg	9%
	b) domalog ili malog, za svaki prst	6%
105.	Gubitak metakarpalne kosti palca	6%

Posebni uslovi

1. Za gubitak jednog članka palca određuje se polovina, a za gubitak jednog članka ostalih prstiju određuje se trećina invaliditeta određenog za dotični prst.

2. Delimičan gubitak koštanog dela članka, ceni se kao potpuni gubitak članka.

XV. Nadlaktica

106.	Potpuna ukočenost ramenog zgloba u funkcionalno nepovoljnom položaju (addukcija)	35%
107.	Potpuna ukočenost ramenog zgloba u funkcionalno povoljnom položaju (addukcija)	25%
108.	Umanjena pokretljivost ruke u ramenom zglobo, komparirano sa zdravom rukom:	
	a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobo do	10%
	b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobo	15%
	c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobo	25%
109.	Posttraumatsko recidivirajuće iščašenje ramenog zgloba koje se verifikovano često javlja	10%
110.	Labavost ramenog zgloba sa koštanim defektom zglobnih tela	30%
111.	Ključna kost:	
	a) pseudoartroza ključne kosti	10%
112.	Potpuno iščašenje akromioklavikularnog ili sternoklavikularnog zgloba	10%
113.	Endoproteza ramenog zgloba	30%
114.	Pseudoartroza nadlaktične kosti	30%
115.	Hronični osteomielitis kostiju gornjih ekstremiteta sa fistulom	10%
116.	Paraliza živca accesoriusa	15%
117.	Paraliza brahijalnog plexusa	60%
118.	Delimična paraliza brahijalnog plexusa (ERB – gornji deo ili KLUMPKE – donji deo)	35%
119.	Paraliza aksilarnog živca	15%
120.	Paraliza radijalnog živca	30%
121.	Paraliza živca medianusa	35%
122.	Paraliza živca ulnarisa	30%
123.	Paraliza dva živca jedne ruke	50%
124.	Paraliza tri živca jedne ruke	60%

Posebni uslovi

1. Pareza živca određuje se maksimalno do 2/3 invaliditeta određenog za paralizirani dotični živac.

2. Za slučajeve koji spadaju pod tačke 131. do 139. određuje se invaliditet po završenom lečenju, ali ne pre dve godine posle povrede, uz obaveznu verifikaciju sa EMG ne starijim od 3 meseca.

XVI. Podlaktica	
125. Potpuna ukočenost zgloba lakta u funkcionalno povoljnom položaju od 100 do 140 stepeni	20%
126. Potpuna ukočenost zgloba lakta u funkcionalno nepovoljnom položaju	30%
127. Umanjena pokretljivost zgloba lakta, komparirana sa zdravom rukom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do	10%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
c) preko 2/3 pokreta u zglobu	20%
128. Rasklimani zglob lakta – oscilacija pokreta u poprečnom smeru:	
a) devijacija do 10 stepeni do	10%
b) devijacija do 20 stepeni	15%
c) devijacija preko 20 stepeni	25%
129. Endoproteza lakta	25%
130. Pseudoartroza obe kosti podlaktice	30%
131. Pseudoartroza radiusa	15%
132. Pseudoartroza ulne	15%
133. Ankilozna podlaktice u supinaciji	25%
134. Ankilozna podlaktice u srednjem položaju	15%
135. Ankilozna podlaktice u pronaciji	20%
136. Umanjena rotacija podlaktice (pro-supinacija) komparirana sa zdravom rukom:	
a) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	10%
b) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	15%
137. Ankilozna ručnog zgloba:	
a) u položaju ekstenzije	15%
b) u osovini podlaktice	20%
c) u položaju fleksije	30%
138. Umanjena pokretljivost ručnog zgloba komparirana sa zdravom rukom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do	10%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
c) preko 2/3 pokreta u zglobu	20%
139. Endoproteza čunaste kosti i/ili os Junatum (mesečaste kosti)	20%
140. Endoproteza ručnog zgloba	25%
Posebni uslovi	
1. Pseudoartroza čunaste i/ili polumesečaste kosti se ceni prema tački 153.	
XVII. Prsti	
141. Potpuna ukočenost svih prstiju jedne ruke	40%
142. Potpuna ukočenost čitavog palca	15%
143. Potpuna ukočenost čitavog kažiprsta	9%
144. Potpuna ukočenost srednjeg, domalog i malog prsta:	
a) čitavog srednjeg prsta	6%
Posebni uslovi	
1. Za potpunu ukočenost jednog zgloba palca određuje se polovina, a za potpunu ukočenost jednog zgloba ostalih prstiju određuje se trećina invaliditeta određenog za gubitak tog prsta.	
2. Zbir procenata za ukočenost pojedinih zglobova jednog prsta ne može biti veći od procenta određenog za potpunu ukočenost tog prsta.	
145. Nepravilno zarastao Benettov prelom palca	10%
146. Umanjena pokretljivost distalnog ili bazalnog zgloba palca:	
a) u jakom stepenu	6%
XVIII. Noge	
147. Gubitak obe natkolenice	100%
148. Eksartikulacija noge u kuku	70%
149. Gubitak natkolenice u gornjoj trećini, patrljak nepogodan za protezu	60%
150. Gubitak natkolenice ispod gornje trećine	50%
151. Gubitak obe potkolenice, patrljci podesni za protezu	80%
152. Gubitak potkolenice, patrljak ispod 6 cm	45%
153. Gubitak potkolenice, patrljak preko 6 cm	40%
154. Gubitak oba stopala	80%

155. Gubitak jednog stopala	35%
156. Gubitak stopala u Choparlovoj liniji	35%
157. Gubitak stopala u Lisfrancovoj liniji	30%
158. Transmetatarzalna amputacija	25%
159. Gubitak svih prstiju stopala na jednoj nozi	20%
160. Gubitak celog palca na stopalu:	10%
Posebni uslovi	
1. Ukočenost interfalangealnih zglobova II–V prsta u ispruženom položaju ili umanjena pokretljivost ovih zglobova ne predstavlja invaliditet.	
161. Potpuna ukočenost kuka u funkcionalno povoljnom položaju	30%
162. Potpuna ukočenost kuka u funkcionalno nepovoljnom položaju	40%
163. Potpuna ukočenost oba kuka	70%
164. Nereponirano zastarelo traumatsko iščašenje kuka	40%
165. Pseudoartroza vrata butne kosti sa skraćanjem	45%
166. Deformirajuća posttraumatska artroza kuka posle preloma uz smanjenu pokretljivost kuka sa RTG verifikacijom – komparirano sa zdravim kukom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do	15%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	25%
c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	35%
167. Endoproteza kuka	30%
168. Umanjena pokretljivost kuka komparirana sa zdravim kukom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do	10%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	25%
169. Pseudoartroza butne kosti	40%
170. Nepravilno zarastao prelom butne kosti uz angulaciju za:	
a) 10-20 stepeni do	10%
b) preko 20 stepeni	15%
171. Hronični osteomielitis kostiju donjih udova sa fistulom	10%
172. Veliki i duboki ožiljci u mišićima natkolenice ili potkolenice, kao i traumatske hernije natkolenice i potkolenice, bez poremećaja funkcije zgloba do	10%
173. Cirkulatorne promene nakon oštećenja velikih krvnih sudova donjih ekstremiteta:	
a) potkolenice do	10%
b) natkolenice do	20%
174. Skraćanje noge usled preloma:	
a) 2–4 cm do	10%
b) 4,1–6 cm	15%
c) preko 6 cm	20%
175. Ukočenost kolena:	
a) u funkcionalno povoljnom položaju (do 10 stepeni savijanja)	25%
b) u funkcionalno nepovoljnom položaju	35%
176. Deformirajuća artroza kolena posle povrede zglobnih tela uz umanjenu pokretljivost, sa rentgenološkom verifikacijom, komparirano sa zdravim kolenom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do	15%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	20%
c) smanjenje preko 2/3 pokreta u zglobu	30%
177. Umanjena pokretljivost zgloba kolena, komparirana sa zdravim kolenom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do	10%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
c) preko 2/3 pokreta u zglobu	20%
178. Rasklimatanost kolena posle povrede kapsule i ligamentarnog aparata, komparirana sa zdravim kolenom:	
a) labavost u jednom smeru do	10%
b) labavost u dva smera	15%
c) stalno nošenje ortopedskog aparata	30%
179. Endoproteza kolena	30%
180. Funkcionalne smetnje posle odstranjenja patele:	
a) totalno odstranjena patela	15%

181. Pseudoartroza patele	10%
182. Recidivirajući traumatski sinovitis kolena i/ili traumatska chondromalacija patele	10%
183. Pseudoartroza tibije:	
a) bez koštanog defekta	20%
b) sa koštanim defektom	30%
184. Nepravilno zarastao prelom potkolenice sa valgus ili recurvatus deformacijom komparirano sa zdravom potkolenicom:	
a) od 5 do 15 stepeni do	10%
b) preko 15 stepeni	15%
185. Ankiliza skočnog zgloba u funkcionalno povoljnom položaju (5-10 stepeni plantarne fleksije)	20%
186. Ankiliza skočnog zgloba u funkcionalno nepovoljnom položaju	25%
187. Umanjena pokretljivost skočnog zgloba komparirana sa zdravim skočnim zglobom:	
a) smanjenje do 1/3 pokreta u zglobu do	10%
b) smanjenje do 2/3 pokreta u zglobu	15%
c) zglobom preko 2/3 pokreta u zglobu	20%
188. Endoproteza skočnog zgloba	25%
189. Traumatsko proširenje meleolarne viljuške stopala komparirano sa zdravim stopalom do	15%
190. Deformacija stopala: pes eskavatus, pes planovalgus, pes varus, pes ekvinus:	
a) u lakom stepenu do	10%
b) u jakom stepenu	20%
191. Deformacija calcaneusa posle kompresivnog preloma do	20%
192. Deformacija talusa posle preloma uz deformirajuću artrozu do	20%
193. Deformacija jedne metatarzalne kosti nakon preloma za svaku – ali ukupno ne više do	10%
194. Veća deformacija metatarzusa nakon preloma metatarzalnih kostiju do	10%
195. Veliki ožiljci na peti ili tabanu posle defekta mekih delova:	
a) površina do 1/2 tabana do	10%
b) površina preko 1/2 tabana do	20%
196. Paraliza ishijadičnog živca	40%
197. Paraliza femoralnog živca 30%	30%
198. Paraliza tibijalnog živca	25%
199. Paraliza peronealnog živca	25%
200. Paraliza glutealnog živca	10%
Posebni uslovi	
1. Za pareze živaca na nozi određuje se maksimalno do 2/3 procenta određenog za paralizu dotičnog živca.	
2. Za slučajeve koji spadaju pod tačke 197-201 određuje se invaliditet po završenom lečenju ali ne ranije od 2 godine posle povrede, sa verifikacijom EMG-a ne starijim od 3 meseca.	

Početak primene: 31.12.2022. godine